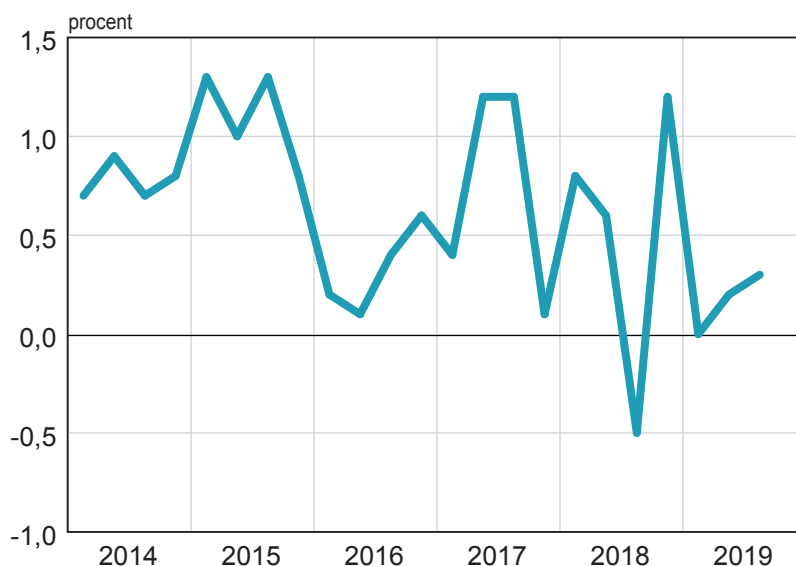

Stark tjänsteexport lyfte BNP

Bruttonationalprodukten, BNP

Förändring från föregående kvartal, säsongrensat

■ Negativt handelsnetto

Sid 11

■ Dämpad europeisk tillväxt framöver

Sid 21

INNEHÅLL

Konjunkturläget.....	2	Arbetsmarknad.....	15
Näringsliv.....	4	Finansmarknad.....	16
Bygghandelsmarknad.....	7	Internationell utblick.....	19
Handel och konsumtion.....	8	Svenska ekonomiska indikatorer.....	22
Utrikeshandel.....	11		
Priser.....	12		

Indikatorer

	Senaste uppgift	Utveckling senaste		
		mån	3 mån	året
Produktion				
Näringslivets produktion	sep	–	+	+
Industrins produktion	sep	–	+	+
Industrins ordergång	sep	–	–	–
Tjänsteproduktion	sep	–	+	+
Användning				
Handelsnetto ¹⁾	okt	–	–	+
Hushållens konsumtion	sep	+	+	+
Detaljhandelns försäljning	okt	+	+	+
Nyregistrering av personbilar	okt	+	+	+
Övriga indikatorer				
Konsumentpriser	okt	○	○	+
Producentpriser	okt	+	+	+
Sysselsättning ²⁾	okt	+	+	+
Arbetslöshet ^{2,3)}	okt	+	+	○

1) Varuexport minus varuimport under perioden

2) Uppgifterna mer osäkra än vanligt

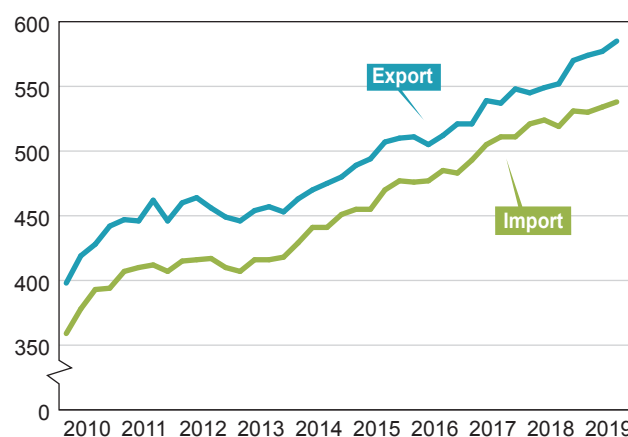
3) Andel av arbetskraften

där en nedgång för exporten av både insatsvaror och investeringsvaror höll tillbaka utvecklingen medan icke-varaktiga konsumtionsvaror lyfte varuexporten.

Såväl importen av varor som tjänster växte tredje kvartalet. Importen av investeringsvaror och icke-varaktiga konsumtionsvaror ökade medan tjänsteimporten lyftes av svenskars utlandskonsumtion och inköp av datatjänster.

Export och import

Säsongrensade kvartalsvärden, referensår 2018, miljarder kronor

Även hushållskonsumtionen ökade men i en lägre takt än kvartalet innan. Största bidraget till konsumtionsutvecklingen tredje kvartalet kom från svenskars konsumtion i utlandet som ökade kraftigt för andra kvartalet i följd. Då de svenska hushållens utlandskonsumtion samtidigt räknas som tjänsteimport, vilket har en negativ påverkan på BNP, blir den totala effekten på BNP-utvecklingen dock neutral. Ökade utgifter för boende samt transporter och fordon gav de näst största bidragen till konsumtionsutvecklingen. Tredje kvartalet i följd minskade konsumtionen av bilar mycket kraftigt till följd av införandet av skattesystemet bonus malus vid halvårsskiftet 2018. Sedan dess har konsumtionen av bilar ökat varje kvartal och bidragit positivt till hushållskonsumtionen, medan övriga transportkostnader endast haft en marginell påverkan på den totala utvecklingen. Vid årsskiftet skärps skattekraven på bensin- och dieslbilar ytterligare. Även utgifterna för hälso- och sjukvård ökade i snabb takt tredje kvartalet, uppgången var den kraftigaste på drygt fyra år, och lämnade ett positivt bidrag till den totala konsumtionen.

Bostadsinvesteringarna vände uppåt

Dämpningen i svensk ekonomi de senaste kvartalen förklaras främst av svagare investeringar. Tredje kvartalet vände investeringarna upp och ökade för första gången i

KONJUNKTURLÄGET

Tillväxten ökade något i svensk ekonomi

Tredje kvartalet växte Sveriges BNP med 0,3 procent i jämförelse med kvartalet innan, säsongrensat. Det var något högre än de två föregående kvartalen, men fortsatt under den genomsnittliga tillväxten för den senaste tioårsperioden. Utvecklingen hittills i år ger bilden av ett mer dämpat läge i svensk ekonomi som under de senaste åren kännetecknats av högkonjunktur.

Det var främst exporten som bidrog till den positiva BNP-utvecklingen under tredje kvartalet. Även importen ökade, dock inte lika snabbt som exporten, vilket innebar att bidraget från nettoexporten var positivt. Även den inhemska efterfrågan bidrog till BNP-uppgången, men inte i lika hög grad som utrikeshandeln. Hushållskonsumtionen lämnade ett litet positivt bidrag, och likaså de fasta bruttoinvesteringarna. Lagerinvesteringarna tyngde däremot BNP-utvecklingen.

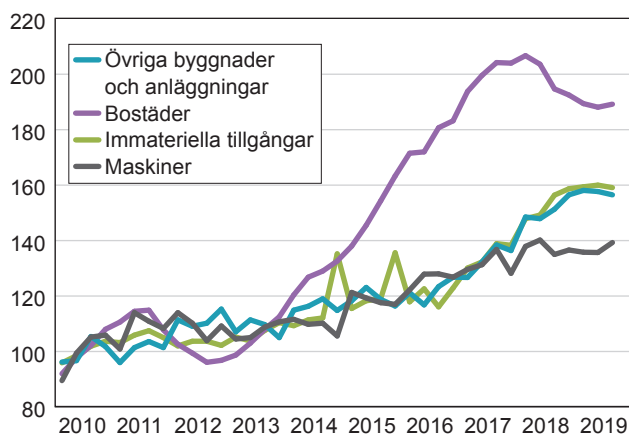
Exporten växte snabbare än importen

Trots en dämpning av världshandeln den senaste tiden har den svenska exporten fortsatt att öka och bidragit positivt till svensk ekonomi de senaste sex kvartalen. Tredje kvartalet drevs BNP-utvecklingen till stor del av en stark export. Det var framförallt tjänsteexporten som ökade och bakom uppgången stod särskilt forskning och utveckling (FoU) som steg kraftigt. Varuexporten ökade marginellt

år. Den senaste tiden har såväl bostadsinvesteringarna som maskininvesteringarna hållit tillbaka utvecklingen för de fasta bruttoinvesteringarna. Tredje kvartalet bidrog båda dessa investeringstyper positivt. För bostadsinvesteringarna innebar det en vändning uppåt efter fem kvartal i rad med nedgångar medan ökningen i maskininvesteringar följde efter minskningar under både första och andra kvartalet i år. Däremot minskade investeringarna i övriga byggnader och anläggningar samt immateriella tillgångar tredje kvartalet.

Fasta bruttoinvesteringar

Säsongrensade kvartalsvärden, volymindex 2010=100

Bred uppgång bland näringslivets tjänstebanscher

Näringslivets produktion har utvecklats förhållandevis svagt hittills i år. Tredje kvartalet stegrades ökningstakten något i jämförelse med första och andra kvartalet men var lägre än snittet för de senaste tio åren. Bakom uppgången stod de tjänsteproducerande branscherna medan varuproducenternas produktion i stort sett var oförändrad. Tjänsteproduktionen ökade på bred front men de största bidragen kom från handelsbranscherna och fastighetsverksamheten. Produktionen inom företags-tjänsterna minskade svagt för tredje kvartalet i rad. Tillverkningsindustrin, som haft en svag utveckling hittills i år med mindre produktionsnedgångar både första och andra kvartalet i år, vände svagt uppåt tredje kvartalet. För byggbranschen minskade produktionen för andra kvartalet i följd.

Stark ökning av exporten det senaste året

Jämfört med tredje kvartalet i fjol var BNP-tillväxten 1,6 procent, kalenderkorrigerat. I faktiska tal utan justering för antalet arbetsdagar ökade BNP med 2,0 procent. Även i det här längre perspektivet var det framförallt exporten som stod bakom ökningen. Bidraget till BNP var hela 3,2 procentenheter, men då även importen ökade starkt så blev bidraget till BNP från utrikeshandeln marginellt lägre än under tidigare kvartal i år. I jämförelse med övriga delar av försörjningsbalansen var bidraget från nettoexporten dock klart störst tredje kvartalet. Även hushållen och den offentliga sektorns konsumtion ökade och bidrog positivt, medan de fasta bruttoinvesteringarna var oförändrade. Lagerinvesteringarna tyngde utvecklingen.

Försörjningsbalansen

Procentuella volymförändringar från föregående år

	2018				2019		
	kv 1	kv 2	kv 3	kv 4	kv 1	kv 2	kv 3
BNP ¹⁾	3,4	2,9	0,7	2,3	1,4	1,0	1,6
Hushållens kons	2,0	2,7	1,2	0,8	-0,1	0,6	1,6
Offentlig konsumtion	-0,1	1,4	0,2	0,0	1,4	-0,7	0,7
Fast bruttoinvestering	7,3	5,4	0,6	3,7	-1,4	-2,4	0,0
Lagerinvesteringar ²⁾	0,5	1,0	-0,4	0,4	-0,1	-0,3	-0,2
Export	4,2	2,6	2,5	3,4	5,2	4,2	6,8
Import	5,0	4,4	1,3	3,6	1,8	1,1	4,3

1) Dagkorrigerade kvartalsvärden

2) Förändring i procent av BNP för jämförelseperioden (inkl. korrepost)

Neutralt stämningsslag bland exportföretagen

Exportchefsindex för fjärde kvartalet, där undersökningen genomfördes i slutet av oktober och början av november, visade i det närmaste ett oförändrat stämningsslag i jämförelse med kvartalet innan. Det skiljer sig från årets tre första kvartal som samtliga noterade nedgångar. Den svagare utvecklingen tidigare under året innebär att index nu tangerar 50-strecket, vilket utgör ett neutralläge. Fjärde kvartalet var synen på exporten tudelad bland de svenska exportföretagen. Bedömningarna om nuläget var pessimistiska medan synen på tre månaders sikt, som dessförinnan hade sjunkit fem kvartal i följd, var betydligt ljusare. Det innebär att nulägesbedömningarna pekar på ett normalt stämningsslag medan förväntningarna är mer optimistiska. På nedåtsidan föll dock prognosen för exportefterfrågan markant när det kommer till den viktigaste marknaden, Västeuropa, och index ligger nu klart under 50-strecket. Även för Central- och Östeuropa väntas exportefterfrågan minska på tre månaders sikt medan prognoserna för övriga regioner indikerar öknings.

Nya siffror från AKU

I samband med publiceringen av Arbetskraftsundersökningarna (AKU) för september meddelade SCB att kvalitetsbrister i datasamlingen från underleverantören hade upptäckts. Det påverkade skattningarna av både arbetslösheten och sysselsättningen. I mitten av november släppte SCB reviderad statistik för den berörda perioden, juli 2018–september 2019, samt uppgifter för oktober. Dessa bygger på data från SCB:s insamlingsavdelning vilket omfattar halva urvalet för AKU. Revideringarna ger en något annorlunda bild av arbetsmarknaden än tidigare. Sett till säsongrensade och utjämnade serier har andelen sysselsatta i stort sett legat på en oförändrad nivå sedan andra kvartalet 2018 och fram till augusti i år. Det skiljer sig från tidigare publicerad statistik som visade att sysselsättningsgraden ökade fram till årsskiftet 2018/2019 för att därefter sjunka. För arbetslösheten var utvecklingen den omvända som för sysselsättningen. Efter revideringen visar arbetslösheten istället på en ökning sedan juli 2018. Den kraftiga uppgång som noterats under de senaste månaderna har dock reviderats ned och under augusti och september i år syns enbart små förändringar.

Det senaste månadsutfallet för oktober visar att såväl antalet sysselsatta som sysselsättningsgraden ökade i

jämförelse med månaderna innan, i säsongrensade och trendjusterade termer. Den relativa arbetslösheten var i stort sett oförändrad och uppgick till 6,8 procent.

Liten påverkan på BNP

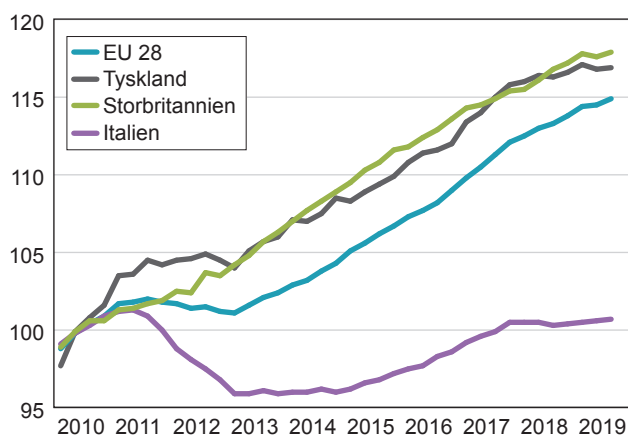
Revideringarna av AKU har till viss del påverkat BNP-beräkningarna för tredje kvartalet 2018 och fram till andra kvartalet i år. Störst påverkan har de nya siffrorna haft på antalet sysselsatta och arbetade timmar vilka har reviderats ned i jämförelse med tidigare publiceringar. Effekten på BNP är dock liten. Det är endast andra kvartalet i år som BNP-utvecklingen har reviderats, en nedjustering med 0,1 procentenheter.

Dämpad tillväxt i Europa

Konjunkturen i både Sverige och omvärlden har mattats av den senaste tiden. Tredje kvartalet var tillväxten inom EU28 0,3 procent, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Det var en tiondel högre än kvartalet innan. Inom euroområdet ökade BNP med 0,2 procent tredje kvartalet. Bland de fyra största ekonomierna växte BNP i linje med EU28 i Storbritannien och Frankrike. I Italien och Tyskland var tillväxten 0,1 procent. Den tyska ekonomin har utvecklats svagt sedan början av 2018, men tillväxten under tredje kvartalet var ändå en vändning uppåt efter att BNP krympt kvartalet innan. Även i USA har tillväxten dämpats den senaste tiden men amerikansk ekonomi växer ändå i jämförelse med andra länder i en skaplig takt. Tredje kvartalet ökade BNP med 0,5 procent, det är en högre tillväxttakt än för både EU och euroområdet.

BNP-tillväxt

Säsongrensade värden, volymindex 2010=100

EU-kommissionens konjunkturbarometer för november indikerar ett normalt stämningsläge i den europeiska ekonomin. Nivån har dock legat betydligt högre på senare år, och efter en tillbakagång från toppnoteringen i slutet av 2017 innan utvecklingen tillfälligt planade ut under 2018, har konfidensindikatorn sjunkit nästan oavbrutet sedan september i fjol. Flera stora europeiska länder visar försämrade konjunkturlägen. I Tyskland och Italien är stämningen normal medan konfidensindikatorn för Frankrike indikerar ett något bättre läge. Den senaste tidens turbulens kring Brexit verkar ha påverkat stämningsläget i

den brittiska ekonomin. Sedan augusti i fjol har nedgången varit snabb, och trots en förhållandevis kraftig förbättring i november, är nivån den lägsta bland EU:s medlemsländer och klart svagare än normalt. Samtidigt är utgången vad gäller Brexit fortfarande oklar. EU och Storbritannien är överens om ett utträdesavtal, men innan processen kan gå vidare och avtalet godkännas i det brittiska parlamentet väntar nyval i Storbritannien den 12 december.

NÄRINGSBLIV

Under stora delar av 2019 har produktionsnivån i näringslivet i stort sett legat stilla, vilket skiljer sig från de närmast föregående åren då trenden varit stigande. Under juli och augusti i år vände dock produktionen svagt uppåt, men den positiva utvecklingen blev kortvarig och i september minskade produktionen åter igen. Även byggbranschens och tjänstebranschernas produktion ökade under sensommarmånaderna för att i september vända nedåt. Särskilt stor var nedgången för byggbranschen. Industriproduktionen minskade svagt för andra månaden i rad efter en större ökning i juli.

Orderingången för industrin fortsatte att minska för andra månaden i följd. Nedgången i september var inte lika stor som månaden innan, men den svaga utvecklingen sedan början av sommaren innebär att trenden nu pekar nedåt. Det var en kraftigt minskad orderingång från hemmamarknaden som bidrog till nedgången, medan exportorderingången vände upp efter att ha minskat varje månad sedan juni i år.

Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer för november visade att stämningsläget i det svenska näringslivet fortfarande är svagare än normalt. Konfidensindikatorerna för tillverkningsindustrin respektive byggbranschen låg i stort sett kvar på samma nivå som månaden innan. Det innebär ett fortsatt svagt läge för industrin medan konfidensindikatorn för bygg överstiger det normala. Även konfidensindikatorn för detaljhandeln visar på ett starkare läge än normalt medan tjänstebranscherna, trots en ökning i november, ligger klart under det normala.

Produktion i näringslivet

Senaste uppgift: september 2019

Källa: SCB:s produktionsvärdeindex

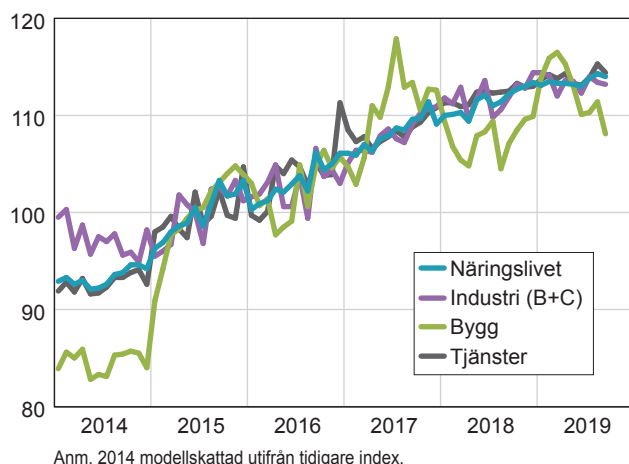
Sebastian Rask

Näringslivets produktion minskade i september

Jämfört med augusti minskade produktionen inom näringslivet med 0,3 procent i säsongrensade tal. Byggsektorn utvecklades svagast och uppvisade en minskning med 3,0 procent. Tjänstesektorn och industrisektorn minskade med 0,8 respektive 0,2 procent. I augusti var fallet det omvända då samtliga sektorer hade en positiv utveckling.

Produktion i näringslivet (PVI)

Säsongrensade månadsvärden. Index 2015=100

Jämfört med september 2018 ökade produktionen inom näringslivet med 1,4 procent i kalenderkorrigerade tal. I likhet med månadsutvecklingen stod byggsektorn för den svagaste utvecklingen, och ökade med 0,2 procent. Tjänstesektorn och industrisektorn ökade med 1,6 respektive 0,9 procent.

Produktion i näringslivet

Förändring i procent

	sep 19/ aug 19 ¹⁾	jul-sep 19/ apr-jun 19 ¹⁾	sep 19/ sep 18 ²⁾	jan-sep 19/ jan-sep 18 ²⁾
Industri	-0,2	0,4	0,9	1,6
Bygg	-3,0	-2,5	0,2	5,4
Tjänster	-0,8	0,9	1,6	1,9
Näringslivet totalt	-0,3	0,8	1,4	2,3

1) Säsongrensat och kalenderkorrigerat
2) Kalenderkorrigerat

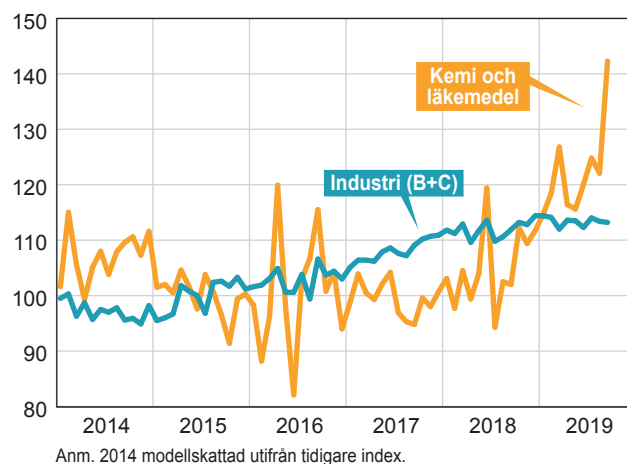
Akkumulerat hittills under året, januari–september, har produktionen inom näringslivet ökat med 2,3 procent jämfört med samma period i fjol, i kalenderkorrigerade tal. Byggsektorn utvecklades starkast och uppvisade en ökning med 5,4 procent. Tjänstesektorn och industrisektorn ökade med 1,9 respektive 1,6 procent.

Positiv utveckling för kemi och läkemedel

Industrins delbranscher uppvisade blandade utvecklingstal i september jämfört med augusti. Bland de största minskningarna återfanns gruv- och mineralutvinningsindustrin och industrin för elapparatur, vilka backade med 11,4 respektive 9,8 procent. Bland de största ökningarna återfanns kemi- och läkemedelsindustrin samt annan transportmedelsindustri, vilka ökade med 16,5 respektive 10,4 procent. Även den grafiska industrin, som har en liten vikt totalt sett, uppvisade en större uppgång. Ökningen i annan transportmedelsindustri följer efter en större nedgång i augusti. Samtliga utvecklingstal är kalenderkorrigerade.

Produktion inom industrin (PVI)

Säsongrensade månadsvärden. Index 2015=100

Jämfört med september i fjol ökade produktionen inom industrisektorn med 0,9 procent efter kalenderkorrigerat. Kemi- och läkemedelsindustrin uppvisade en positiv utveckling även på årsbasis, och stod för en ökning med 35,0 procent. Även elektronikvaruindustrin uppvisade utvecklades positivt och ökade med 5,0 procent. Bland de delbranscher som backade jämfört med september i fjol återfanns industrin för elapparatur, gruv- och mineralutvinningsindustrin samt annan transportmedelsindustri. Industrin för elapparatur backade med 19,7 procent, och har därmed haft negativ utveckling sedan april i år. Gruv- och mineralutvinningsindustrin backade med 10,6 procent, vilket gick emot den positiva trend som pågått sedan april i år. Annan transportmedelsindustri backade med 9,2 procent. Värt att nämna är att nedgången följer efter en större uppgång i juli.

Produktion inom industrin

Förändring i procent

	sep 19/ aug 19 ¹⁾	jul-sep 19/ apr-jun 19 ¹⁾	sep 19/ sep 18 ²⁾	jan-sep 19/ jan-sep 18 ²⁾
Trävaruindustri, ej möbler	-3,2	0,4	-8,0	-4,6
Massa och papper	-0,7	3,1	0,5	-3,3
Grafisk industri	11,5	-7,5	-5,0	-11,1
Kemisk industri o läkem.	16,5	10,6	35,0	18,7
Stål- och metallverk	-5,9	-1,8	-4,7	-2,0
Metallvaruindustri	-1,7	-0,3	-3,2	0,1
Elektronikindustri	-5,4	3,6	5,0	5,0
Maskinindustri	-1,5	-3,6	-2,0	4,1
Industri för motorfordon	0,6	-1,1	2,3	-0,2
Industrin totalt	-0,2	0,4	0,9	1,6

1) Säsongrensat och kalenderkorrigerat
2) Kalenderkorrigerat

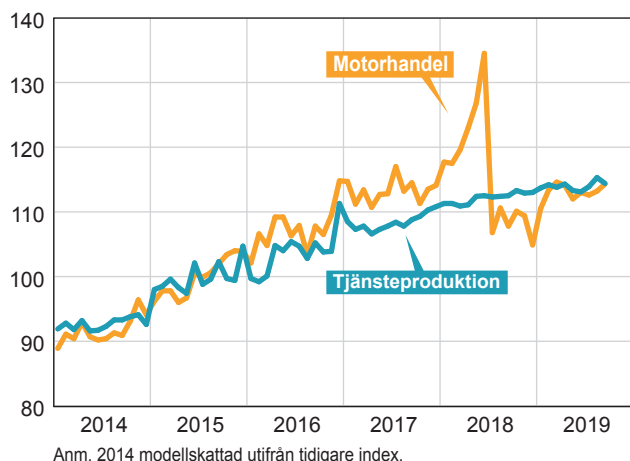
Akkumulerat hittills under året, januari–september, har produktionen inom industrin varit 1,6 procent högre än motsvarande period i fjol, i kalenderkorrigerade tal. Störst ackumulerad utveckling uppvisade kemi- och läkemedelsindustrin som ökade med 18,7 procent. Störst ackumulerad minskning uppvisade grafisk industri som backade med 11,1 procent.

Negativ utveckling för tjänstesektorn i september

Produktionen inom tjänstesektorn minskade i september med 0,8 procent jämfört med augusti, i säsongrensade tal.

De största minskningarna återfanns inom informations- och kommunikationsbranschen samt partihandeln, vilka backade med 3,8 respektive 1,9 procent. Bland de branscher som uppvisade en positiv utveckling återfanns motorhandeln, vilken ökade med 1,0 procent.

Produktion inom tjänstesektorn (PVI)
Säsongrensade månadsvärden. Index 2015=100

På årsbasis steg tjänsteproduktionen med 1,6 procent i kalenderkorrigerade tal. Motorhandeln utvecklades positivt även på årsbasis, och ökade med 6,1 procent jämfört med september i fjol. Det var tredje månaden i rad som motorhandeln uppvisade en positiv årsutveckling. Trots den negativa månadsutvecklingen uppvisade partihandeln en positiv årsutveckling med 5,0 procent. Likt månadsutvecklingen var årsutvecklingen för informations- och kommunikationsbranschen negativ. Branschen backade med 2,5 procent jämfört med september i fjol.

Produktion inom tjänstesektorn

Förändring i procent

	sep 19/ aug 19 ¹⁾	jul-sep 19/ apr-jun 19 ¹⁾	sep 19/ sep 18 ²⁾	jan-sep 19/ jan-sep 18 ²⁾
Motorhandel	1,0	0,3	6,1	-4,6
Partihandel	-1,9	1,8	5,0	4,1
Detaljhandel	0,0	0,5	2,5	2,5
Transp. o magasinering	-1,1	0,5	0,4	-0,2
Hotell o restaurang	-0,9	-1,4	-0,5	0,2
Informat. o kommunikation	-3,8	2,0	-2,5	3,4
Fastighetsverksamhet	-0,3	-0,4	1,2	2,1
Företagstjänster	0,0	1,4	1,1	1,3
Tjänstebanscher totalt	-0,8	0,9	1,6	1,9

1) Säsongrensat och kalenderkorrigerat
2) Kalenderkorrigerat

Akkumulerat hittills under året, januari–september, har tjänsteproduktionen varit 1,9 procent högre än motsvarande period i fjol, i kalenderkorrigerade tal. Störst ackumulerad ökning uppvisade partihandeln som steg med 4,1 procent. Störst ackumulerad nedgång uppvisade motorhandeln som minskade med 4,6 procent.

Minskad byggproduktion i september

Byggproduktionen minskade i september med 3,0 procent jämfört med augusti, i säsongrensade tal. Jämfört med september i fjol utvecklades byggproduktionen svagt positivt, och ökade med 0,2 procent i kalenderkorrigerade

tal. Ackumulerat hittills under året, januari–september, ökade byggproduktionen med 5,4 procent jämfört med motsvarande period i fjol, i kalenderkorrigerade tal.

Industrins ordergång

Senaste uppgift: september 2019

Källa: SCB:s ordergång och omsättningsstatistik

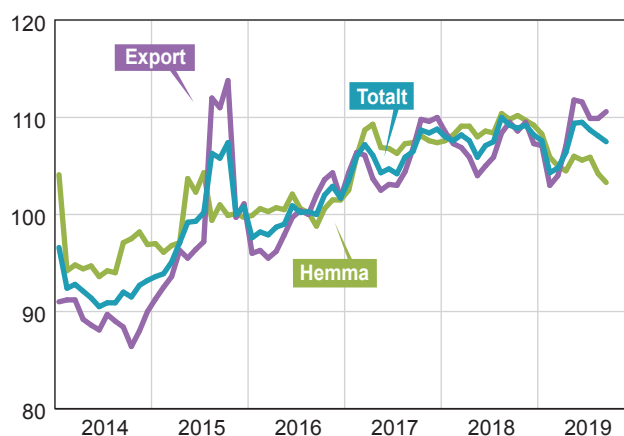
Sebastian Rask

Minskad ordergång i september

Industrins totala ordergång minskade i september med 0,2 procent jämfört med augusti, i säsongrensade tal. Hemmamarknaden minskade med 4,0 procent medan exportmarknaden ökade med 2,9 procent. På årsbasis uppvisade ordergången för den totala marknaden en minskning med 1,5 procent, efter kalenderkorrigerat. Hemmamarknaden minskade med 8,6 procent medan exportmarknaden ökade med 4,5 procent.

Industrins ordergång

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde. Index 2015=100, fasta priser

Stark exportmarknad på månadsbasis

Trots den totalt sett negativa utvecklingen var det en majoritet av industrins delbranscher som ökade på månadsbasis. De största ökningarna stod elektronikvaruindustrin och gruvor och mineralutvinningsindustrin för som ökade med 85,6 respektive 43,3 procent, i säsongrensade tal. Uppgångarna förklaras av en ökad efterfrågan från utlandet. Elektronikvaruindustrin backade med 10,2 procent på hemmamarknaden men ökade med 127,9 procent på exportmarknaden. Gruvor och mineralutvinningsindustrin ökade med 0,2 procent på hemmamarknaden och med 118,3 procent på exportmarknaden. Ökningen i gruvor och mineralutvinningsindustrin följer efter en större nedgång i augusti.

Motorfordonsindustrin och textilindustrin stod för de största nedgångarna och backade med 15,2 respektive 5,2 procent. Den förstnämnda backade med 15,1 procent på hemmamarknaden och med 14,6 procent på exportmarknaden. Det var fjärde månaden i rad som motorfordonsindustrin backade. För textilindustrin var nedgången störst på exportmarknaden.

Orderingång och omsättning

Förändring i procent

	sep 19/ aug 19 ¹⁾	sep 19/ sep 18 ²⁾	jan-sep 19/ jan-sep 18 ²⁾
Orderingång			
Hemmamarknad	-4	-9	-3
Exportmarknad	3	5	2
Totalt	0	-2	-1
Omsättning			
Hemmamarknad	-2	-5	-3
Exportmarknad	0	1	1
Totalt	-1	-2	-1

1) Säsongsensat och kalenderkorrigerat

2) Kalenderkorrigerat

Negativ årsutveckling för stål- och metallverk

För tredje månaden i rad minskade orderingången i stål- och metallverk med mer än tio procent. Orderingången i september var 10,8 procent lägre än motsvarande period i fjol, i kalenderkorrigerade tal. Hemmamarknaden minskade med 7,3 procent och exportmarknaden med 13,1 procent. Även motorfordonsindustrin utvecklades negativt på årsbasis, och backade med 11,4 procent.

Bland de delbranscher som hade en positiv årsutveckling återfanns kemi- och läkemedelsindustrin och elektronikvaruindustrin, vilka ökade med 24,9 respektive 87,2 procent. Kemi- och läkemedelsindustrin ökade med 6,1 procent på hemmamarknaden och med 30,1 procent på exportmarknaden. Ökningen i september var tredje månaden i rad som delbranschen uppvisade en stark årsutveckling. Likt elektronikvaruindustrins utveckling på månadsbasis var det exportmarknaden som lyfte branschen på årsbasis. Exportmarknaden ökade med 112,9 procent och hemmamarknaden minskade med 4,6 procent.

Negativ ackumulerad årsutveckling

Ackumulerat hittills under året, januari–september, har orderingången totalt sett backat med 0,6 procent jämfört med motsvarande period i fjol, efter kalenderkorrigering. Hemmamarknaden minskade med 3,2 procent medan exportmarknaden ökade med 1,5 procent.

Industrins kapacitetsutnyttjande

Senaste uppgift: tredje kvartalet 2019

Källa: SCB:s kapacitetsutnyttjandestatistik

Ökat kapacitetsutnyttjande i industrin

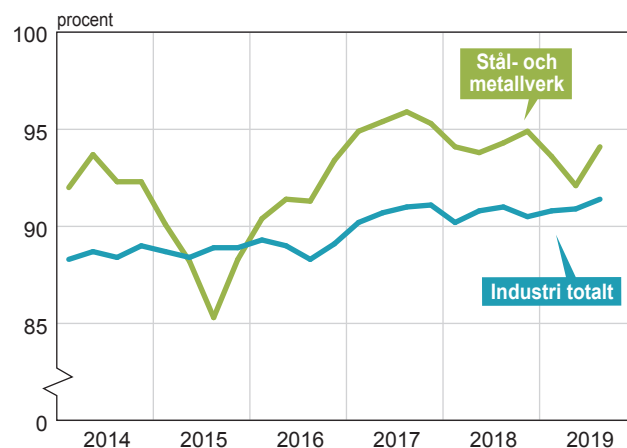
Industrins kapacitetsutnyttjande ökade med 0,5 procentenheter under det tredje kvartalet 2019 jämfört med det andra kvartalet 2019, i säsongsensade tal.

Ökningen av kapacitetsutnyttjandet i industrin innebar att utnyttjandegraden ökade till 91,4 procent, i säsongsensade tal.

På årsbasis ökade kapacitetsutnyttjandet med 0,4 procentenheter jämfört med det tredje kvartalet 2018, och redovisade en utnyttjandegrad på 91,3 procent, i kalenderkorrigerade tal.

Industrins kapacitetsutnyttjande

Säsongsensade kvartalsvärden

BYGGMARKNAD**Ljusare syn på orderstockarnas storlek**

Konfidensindikatorn för bygg- och anläggningsverksamhet ändrades inte nämnvärt i november och ligger därmed kvar något över det historiska genomsnittet. Företagens omdömen om orderstockarnas storlek förbättrades för tredje månaden i rad och bidrog positivt till indikatorns nivå. Anställningsplanerna föll dock tillbaka något och pekar sammantaget på en i stort sett oförändrad sysselsättning. Anläggningsbyggarna planerar att nyanställa medan husbyggarna tror på en oförändrad personalstyrka kommande tre månader.

För första gången på sju månader rapporterar byggföretagen om ett ökat byggande. Samtidigt uppges orderstockarna ha varit oförändrade medan antalet anställda rapporteras ha ökat. Andelen företag som uppger att brist på arbetskraft är det främsta hindret för byggandet ökade visserligen något i november men trenden för frågan har varit nedåtgående de senaste två och ett halvt åren. I stället har andelen företag som anger att otillräcklig efterfrågan är det främsta bygghindret ökat.

Byggandet väntas sammantaget minska de närmaste månaderna. Bilden skiljer sig dock mellan anläggningsbyggarna som tror på ett ökat byggande och husbyggarna vars byggplaner är betydligt mer pessimistiska än normalt. Anbudspriserna uppges ha minskat och även på tre månaders sikt tror företagen på fallande priser.

Byggekostnader

Senaste uppgift: oktober 2019

Källa: SCB:s faktorprisindex för flerbostadshus

Entreprenörernas kostnader oförändrade

Faktorprisindex för flerbostadshus sjönk med 0,1 procent mellan september och oktober 2019. Under motsvarande period förra året steg faktorprisindex med 0,2 procent. Entreprenörernas kostnader, som har en vikt på drygt 82 procent av faktorprisindex, var oförändrade mellan september och oktober 2019.

Byggmaterialkostnaderna sjönk med 0,1 procent. Inom byggmaterialgruppen steg endast kostnaderna för elmateriel, golvmaterial och vitvaror. Kostnaderna för elmateriel ökade med 0,7 procent medan kostnaderna för golvmaterial och vitvaror höjdes med 0,4 respektive 0,2 procent. Alla andra byggmaterialkostnader sjönk eller var oförändrade. Mest minskade kostnaderna för armeringsstål som föll med 1,8 procent. Kostnaderna för järn och stål inklusive armeringsstål sjönk med 0,8 procent medan kostnaderna för trävaror föll med 0,6 procent.

Entreprenörernas kostnader inom gruppen transporter, drivmedel och elkraft sjönk med 0,1 procent. Minskningen inom den gruppen berodde mestadels på att kostnaderna för dieselolja föll med 0,8 procent jämfört med september 2019. Kostnaderna för löner och maskiner var oförändrade medan entreprenörernas övriga omkostnader steg med 0,2 procent. Under oktober 2019 sjönk byggherrekostnaderna, som utgörs av ränte- och kreditivkostnader, kostnader för projektering och centrala administrationskostnader, med 0,5 procent. Det berodde på minskade räntekostnader.

Faktorprisindex för flerbostadshus

Förändring i procent

	okt 19/sep 19	okt 19/okt 18
Entreprenadkostnader	0,0	2,4
Byggmaterial	-0,1	2,9
Löner	0,0	1,9
Maskiner	0,0	1,8
Transporter, drivmedel, elkraft	-0,1	0,2
Omkostnader	0,2	3,1
Byggherrekostnader	-0,5	5,7
Total byggkostnad	-0,1	3,0

Byggkostnaderna ökade med 3,0 procent på ett år

Det senaste halvåret har Faktorprisindex för flerbostadshus med bas 2015=100 legat på en väldigt stabil nivå på 111,9. Förändringar inom de ingående kostnadsslagen har tagit ut varandra. Det senaste året ökade Faktorprisindex för flerbostadshus med 3,0 procent. Entreprenörernas kostnader höjdes med 2,4 procent, vilket påverkade faktorprisindex uppåt med 2,0 procentenheter.

Bland entreprenörernas kostnader ökade byggmaterialkostnaderna med 2,9 procent mellan oktober 2018 och oktober 2019. Den största ökningen i byggmaterialgruppen var järn och stål inklusive armeringsstål som ökade med 7,0 procent. Vitvaror och elmateriel höjdes med 4,3 respektive 4,2 procent. Kostnaderna inom övriga byggmaterialgrupper ökade också förutom kostnaderna för trävaror och armeringsstål som sjönk med 0,8 respektive 0,5 procent.

Entreprenörernas omkostnader höjdes med 3,1 procent. Kostnaderna för löner och maskiner steg med 1,9 respektive 1,8 procent. Kostnaderna för gruppen transporter, drivmedel och elkraft höjdes med 0,2 procent. Inom den gruppen har kostnaderna för lastbilstransporter ökat med 1,3 procent medan kostnaderna för dieselolja och elkraft föll med 3,0 respektive 2,2 procent. Byggherrekostnaderna steg med 5,7 procent på årsbasis. Den främsta anledningen var att räntekostnaderna ökade med 16,8 procent.

HANDEL OCH KONSUMTION

Trenden för detaljhandeln är fortsatt positiv. I såväl september som i oktober har försäljningen ökat, om än måttligt. Dagligvaruhandeln steg ganska kraftigt i oktober medan sällanköpsvaruhandeln minskade marginellt. Det är fortsatt sällanköpsvaror som har klart högst tillväxt i årstakt.

När det gäller den totala hushållskonsumtionen visar månadsindikatorn en uppåtgående trend sedan hösten i fjol. I september 2019 var det en relativt stor konsumtionsökning jämfört med augusti. Jämfört med september i fjol var det en kraftig ökning och trenden för årstillväxten är den starkaste på flera år. Siffrorna påverkas dock kraftigt av "bonus malus" som resulterade i en mycket svag bilförsäljning efter halvårsskiftet i fjol. Det visar sig i mycket höga utvecklingstal de senaste månaderna för transporter och fordonshandel.

Detta påverkar även nybilsregistreringen som totalt under året är klart lägre än motsvarande period i fjol. Detta trots att utvecklingen är hög i årstakt.

Detaljhandel

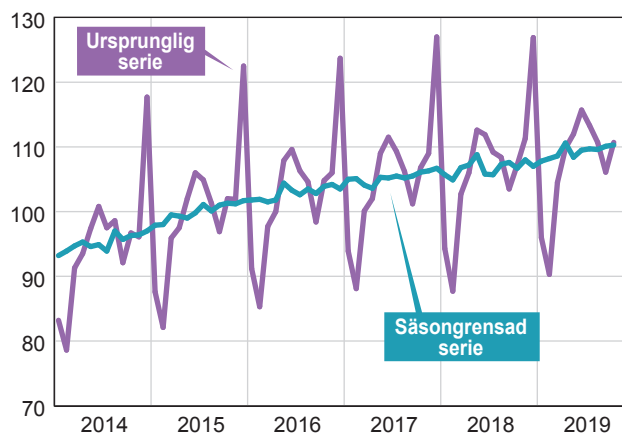
Senaste uppgift: oktober 2019

Källa: SCB:s detaljhandelsindex

Svagt uppåt för detaljhandeln

Detaljhandelns försäljningsvolym steg svagt, med 0,2 procent, i oktober, säsongrensad och jämfört med månaden innan. Det har varit relativt små rörelser inom detaljhandeln det senaste halvåret, men indexkurvan pekar fortsatt svagt uppåt. Sett till den senaste tremånadersperioden, augusti till oktober, har försäljningen ökat med 0,7 procent jämfört med närmast föregående tremånadersperiod.

Total försäljningsvolym inom detaljhandeln
Index 2015=100

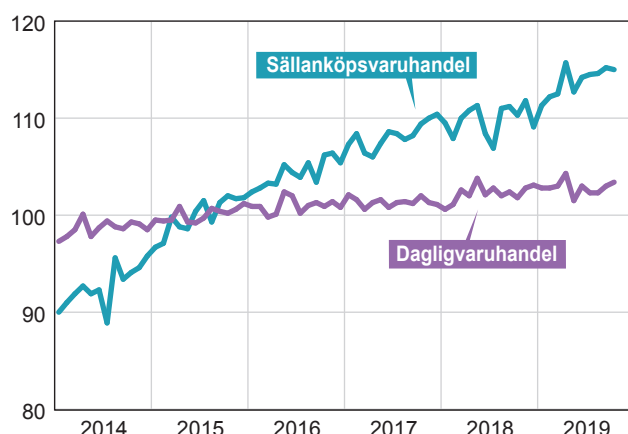
I statistiken delas detaljhandeln upp i dagligvaruhandeln, som främst utgörs av livsmedel, och i sällanköpsvaruhandeln där specialiserad butikshandel, såsom exempelvis klädhandel och bygghandel, återfinns. I oktober steg dagligvaruhandelns försäljning med 0,4 procent medan sällanköpsvaruhandeln

minskade med 0,2 procent. Om man ser i ett längre perspektiv, över flera år, så har sällanköpshandeln haft en mycket expansiv tillväxt. Dagligvaruhandels långsiktiga utveckling är förvisso positiv, men uppgången har skett i en betydligt långsammare takt.

Hygglig uppgång i årstakt för sällanköpshandeln

I årstakt ökade detaljhandelns försäljningsvolym med 3,3 procent i kalenderkorrigerade, fastprisberäknade tal. I årstakt stod sällanköpshandeln för den största ökningen med en uppgång på 4,1 procent. Försäljningen inom dagligvaruhandeln ökade under samma period med 1,7 procent.

Försäljningsvolym inom detaljhandeln
Säsongrensade månadsdata. Index 2015=100

I de flesta branscherna inom sällanköpshandeln var försäljningen högre än motsvarande månad året innan. Tre branscher visade ökning på över 10 procent och allra störst volymökning noterades för elektronikhandeln. Även guldsmidshandeln ökade kraftigt, med 15 procent, jämfört med året innan. Oktober var en gynnsam månad även för bok- och pappershandeln, vars försäljning steg med 13 procent i årstakt. Försäljningen av heminredning visade också en god ökningstakt. Ett flertal branscher noterade mindre uppgångar på under 5 procent och för optikerna samt järn- och bygghandeln sjönk försäljningen något jämfört med i följ.

Högre försäljning hittills i år

Hittills i år, från januari till oktober, har detaljhandelns försäljningsvolym ökat med 2,5 procent jämfört med motsvarande period förra året. Sällanköpsvaruhandeln har ökat med 3,7 procent och bidragit mest till den ackumulerade försäljningsökningen. Dagligvaruhandeln har under samma period stigit med 0,7 procent. Utifrån ett branschersperspektiv så har elektronikhandeln noterat störst volymökning hittills i år. Även bok- och pappershandeln har haft en gynnsam utveckling jämfört med förra året. De flesta branscherna har dock visat lägre ökningstakter och växt med mindre än 5 procent jämfört med motsvarande period i följ. Inom ett par branscher, däribland skohandeln, har försäljningen minskat.

Detaljhandel

Försäljningsvolym inom detaljhandeln. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	okt 2019	jan-okt 2019
Dagligvaruhandel exkl. systembolaget	1,7	0,7
därför:		
Detaljhandel, mest livsmedel	2,1	0,7
Specialiserad detaljhandel med livsmedel, drycker o tobak exkl. systembolaget	-3,1	0,2
Sällanköpsvaruhandel	4,1	3,7
därför:		
Klädhandel	2,1	2,4
Skohandel	1,4	-2,8
Möbelhandel	3,6	3,6
Elektronikhandel	16,0	15,5
Järn- och bygghandel	-1,7	3,3
Bokhandel	13,1	7,1
Guldsmidshandel	15,1	4,3
Sport- o fritidshandel	4,6	1,6
Leksakshandel	-23,0	-22,2
Postorderhandel	3,8	3,1
Totalt detaljhandel	3,3	2,5

Hushållens konsumtion

Senaste uppgift: september 2019

Källa: Hushållens konsumtionsindikator

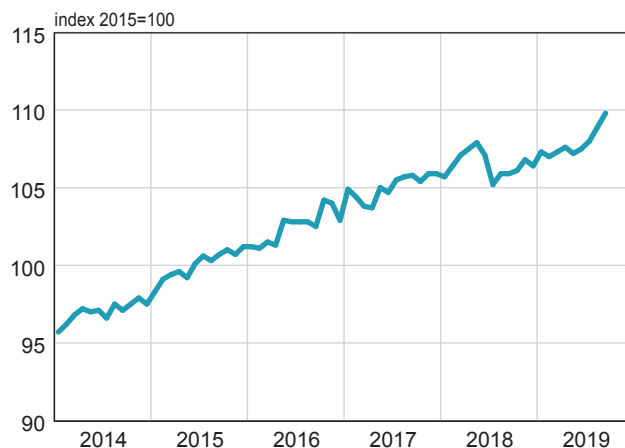
Thorsten Holzer

Stark avslutning på tredje kvartalet

Hushållens konsumtion ökade med 0,8 procent i september jämfört med augusti, säsongrensat och mätt i fasta priser. På årsbasis ökade konsumtionen med 3,7 procent i fasta kalenderkorrigerade tal. Under tredje kvartalet ökade konsumtionen med 3,0 procent, jämfört med samma kvartal föregående år.

Hushållens konsumtionsindikator

Säsongrensade månadsdata

Transporter och fordonshandel är dragloket

Den branschgrupp som främst påverkade hushållskonsumtionen positivt var Transporter och fordonshandel, som ökade med 10,5 procent i fasta priser och jämfört

med september i följande. Inom denna delbransch var det personbilshandeln som bidrog mest, med en ökning på 14,8 procent. Under tredje kvartalet ökade den totala konsumtionen av transporter och fordon med 6,2 procent jämfört med samma kvartal föregående år. Hittills i år har dock konsumtionen minskat med 2,0 procent jämfört med de första tre kvartalen 2018.

En annan branschgrupp som bidrog starkt till den ökade hushållskonsumtionen i september var Rekreation och kultur som ökade med 9,4 procent i fasta priser och jämfört med samma månad föregående år. Den branschgrupp som främst påverkade hushållskonsumtionen negativt var Restauranger, caféer och hotell som minskade med 1,0 procent.

Hushållskonsumtion

Hushållens konsumtionsutgifter. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	sep 2019	jan–sep 2019
Detaljhandel, mest livsmedel	1,1	1,1
Beklädnadshandel	4,3	2,2
Bostad, elektricitet, gas och uppvärmning	1,5	1,3
Möbler, inredning m.m.	2,1	4,0
Transporter och detaljhandel med och service av motorfordon	8,3	-2,0
Post- och telekommunikation	7,6	5,1
Rekreation och kultur	8,6	3,8
Hotell och restaurang	-1,1	-0,4
Övriga varor och tjänster	7,6	5,4
Hushållens konsumtionsutgifter (exklusive utlandsposter)	3,7	1,2

Positiv trend för hushållskonsumtionen

I september ökade den trendutjämnade konsumtionen med 0,6 procent jämfört med augusti. Jämfört med förra kvartalet ökade konsumtionen med 1,2 procent. Även på årsbasis är trenden positiv och ökade med 3,2 procent.

Personbilar och lastbilar

Senaste uppgift: oktober 2019

Källa: Trafikanalys och SCB:s fordonssstatistik

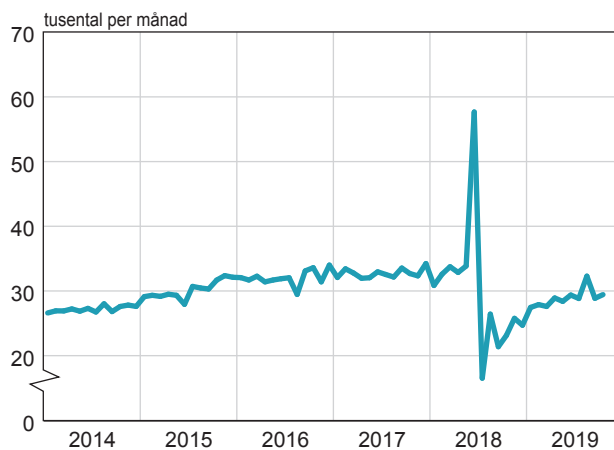
Svag ökning i oktober

Nyregistreringarna av personbilar steg med 2 procent i oktober, säsongrensad och jämfört med månaden innan. Det följer mönstret från tidigare under året där uppgångar varvats med nedgångar varannan månad sedan i februari. Trenden var positiv under inledningen av året men har nu planat ut.

I faktiska tal nyregistrerades 30 493 personbilar i oktober. Det var hela 26 procent högre än motsvarande månad i följande. Årsjämförelsen påverkas dock kraftigt av nivåförändringen från juni till juli 2018, då "bonus malus" infördes. Innan de nya reglerna skulle träda i kraft steg bilregistreringen mycket kraftigt för att sedan sjunka som en sten de efterföljande månaderna.

Nyregistrerade personbilar

Säsongrensade månadsdata

Källa: Trafikanalys samt egna beräkningar

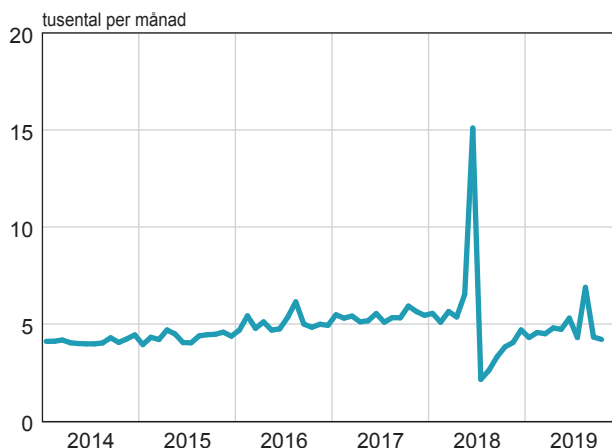
Det är således mer relevant att titta på den ackumulerade årsutvecklingen. Hittills i år har drygt 287 000 personbilar registrerats, vilket är 28 000 färre än motsvarande period 2018. Det betyder en minskning på 9 procent. Helårssiffrorna visar även tydligt att trenden pekar allt mer i miljöbilarnas favör då det främst är elbilar och elhybrider som har ökat i år. Både diesel- och bensindrivna bilar minskar men utgör fortfarande nästan fyra femtedelar av de totala nyregistreringarna.

Lastbilsregistreringen minskade

För ovanlighetens skull gick lastbilsregistreringen åt motsatt håll som personbilsregistreringen. I oktober minskade nyregistreringen av lastbilar med 3 procent jämfört med september. Det var andra månaden i rad med en nedgång men det var till stor del en effekt av att det var en mycket stark ökning i augusti.

Nyregistrerade lastbilar

Säsongrensade månadsdata

Källa: Trafikanalys samt egna beräkningar

Jämfört med oktober föregående år steg lastbilsregistreringen med 10 procent men det påverkades också av en nivåförändring på grund av "bonus malus" vid halvårsskiftet i följande. Ackumulerat under året har nyregistreringen av lastbilar minskat med knappt 18 procent.

Företagens lager

Senaste uppgift: tredje kvartalet 2019

Källa: SCB:s lagerstatistik

Företagens lager minskade

Svenska företags lager minskade med 3,1 miljarder kronor i fasta priser under tredje kvartalet 2019, jämfört med föregående kvartal. Minskningen motsvarar en nedgång med 0,6 procent i volym.

Varuhandelns lager ökade med 3,0 miljarder kronor under tredje kvartalet, vilket motsvarar en uppgång med 1,1 procent i volym. Industrins totala lager minskade med 6,1 miljarder kronor under tredje kvartalet. Det motsvarar en nedgång med 2,4 procent i volym.

Lagerförändringar

Tredje kvartalet 2019 jämfört med andra kvartalet 2019

	Miljoner kr (2010 års priser)	Volymförändring i procent
Industri (B+C)	-6 137	-2,4
Trävaruindustri	-271	-2,0
Massa och papper	-501	-3,7
Petroleumprodukter	..	..
Stål- och metallverk	1 088	4,2
Metallvaruindustri	-424	-2,0
Maskinindustri	-1 780	-4,4
Motorfordonsindustri	..	..
Parti- och detaljhandel (G)	2 998	1,1
Motorhandel	254	0,4
Partihandel	3 464	2,6
Detaljhandel	-720	-0,9
Totalt (B+C+G)	-3 139	-0,6

Industrins lager minskade

Lager av färdiga varor och produkter i arbete minskade med 7,2 miljarder kronor och lager av insatsprodukter i den totala industrin ökade med 1,1 miljarder. Det innebär att industrins totala lager minskade med 6,1 miljarder under tredje kvartalet.

Varuhandelns lager ökade

Företag inom varuhandeln ökade sina lager med 3,0 miljarder kronor under tredje kvartalet. Störst uppgång hade partihandeln, där lagret ökade med 3,5 miljarder kronor. Inom motorhandeln ökade lagret med 0,3 miljarder kronor och inom detaljhandeln minskade lagret med 0,7 miljarder kronor.

UTRIKESHANDEL

Utrikeshandeln med varor visade underskott i oktober. Efter att de inledande sju månaderna under året varit positivt var det andra gången de tre senaste månaderna med negativt handelsnetto. Totalt sett över året är exporten av varor högre än varuimporten men trenden de senaste månaderna är att exporten minskar medan importen på nytt stiger efter att ha legat stilla i stort sett hela året.

Nationalräkenskaperna för tredje kvartalet visade att nettoexporten bidrog positivt till BNP. Både exporten och importen steg jämfört med andra kvartalet men exporten hade högst tillväxttakt. Varuexporten steg endast marginellt, medan tjänsteexporten ökade kraftigt. Framförallt var det forskning och utveckling som drog upp men uppgången var förhållandevis bred inom tjänsteexporten.

Exportchefsindex för fjärde kvartalet visade en liten omsvängning jämfört med föregående kvartal. I undersökningen, som bygger på intervjuer genomförda i slutet av oktober och början av november, sjönk nulägesbedömningen till den lägsta nivån på över tre år. Däremot förbättrades prognoserna något efter den kraftiga försvagningen föregående kvartal. Efterfrågan väntas dock sjunka från Västeuropa, som är den viktigaste marknaden för svensk del, de kommande tre månaderna.

Sveriges största exportmarknader

Land	Värde mkr		Andel %	Förändr 19/18 %
	2019 jan-sep	2018 jan-sep		
Tyskland	122 378	118 126	10,8	4
Norge	119 393	110 304	10,5	8
USA	88 022	70 637	7,8	25
Finland	79 663	73 540	7,0	8
Danmark	76 891	72 817	6,8	6
Storbritannien	63 619	61 107	5,6	4
Nederländerna	61 555	61 470	5,4	0
Kina	51 521	48 335	4,5	7
Frankrike	46 849	44 429	4,1	5
Belgien	46 069	42 546	4,1	8
Polen	37 048	36 225	3,3	2
Italien	31 412	30 171	2,8	4

Sveriges största importmarknader

Land	Värde mkr		Andel %	Förändr 19/18 %
	2019 jan-sep	2018 jan-sep		
Tyskland	197 607	197 266	17,8	0
Nederländerna	102 799	100 334	9,2	2
Norge	96 435	92 372	8,7	4
Danmark	74 418	75 958	6,7	-2
Kina	59 335	49 104	5,3	21
Finland	54 645	50 823	4,9	8
Storbritannien	51 471	53 802	4,6	-4
Belgien	49 539	47 216	4,5	5
Polen	46 643	42 689	4,2	9
Frankrike	42 222	40 014	3,8	6
Italien	37 170	35 891	3,3	4
Ryssland	30 494	35 411	2,7	-14

Handelsnetto

Senaste uppgift: oktober 2019

Källa: SCB:s utrikeshandelsstatistik

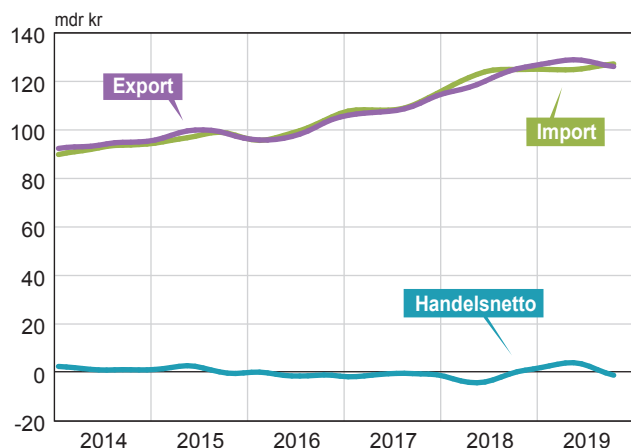
Handelsnettot -4,0 miljarder kronor i oktober

Utrikeshandeln med varor gav ett underskott på 4,0 miljarder kronor under oktober 2019 enligt preliminära beräkningar. För oktober 2018 var det ett underskott på 9,0 miljarder kronor.

Varuexportens värde under oktober uppgick till 137,0 miljarder kronor och varuimporten till 141,0 miljarder. Varuexporten har därmed ökat i värde med 1 procent, medan varuimporten har minskat i värde med 3 procent jämfört med oktober 2018. Varuhandeln med länder utanför EU gav ett överskott på 15,9 miljarder kronor medan EU-handeln gav ett underskott på 19,9 miljarder.

Export och import av varor samt handelsnetto

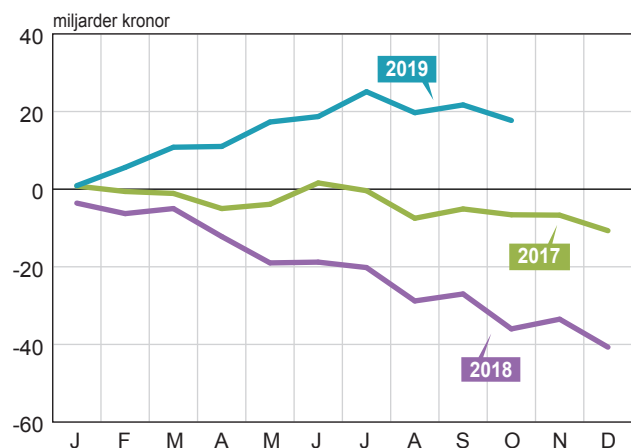
Säsongrensade månadsvärden i löpande priser. Trend.
Miljarder kronor

Det var lika många vardagar i oktober 2019 som i oktober 2018. Rensat för säsongpåverkan visar handelsnettot ett underskott på 1,0 miljarder kronor för oktober, och ett underskott på 0,1 miljarder kronor för september. För augusti var motsvarande värde ett överskott på 1,2 miljarder kronor.

Sveriges handelsnetto

Akkumulerade månadsvärden från årets början.
Miljarder kronor. Löpande priser

Hittills under året har värdet för varuexporten ökat med 6 procent, och varuimporten har ökat med 2 procent jämfört med motsvarande period 2018. Varuexportvärdet under denna period uppgick till 1270,5 miljarder kronor och varuimportvärdet till 1252,8 miljarder. Handelsnettot för januari–oktober 2019 gav därmed ett överskott på 17,7 miljarder kronor. För motsvarande period 2018 noterades ett underskott på 36,0 miljarder kronor.

PRISER

Konsumentpriser

Senaste uppgift: oktober 2019

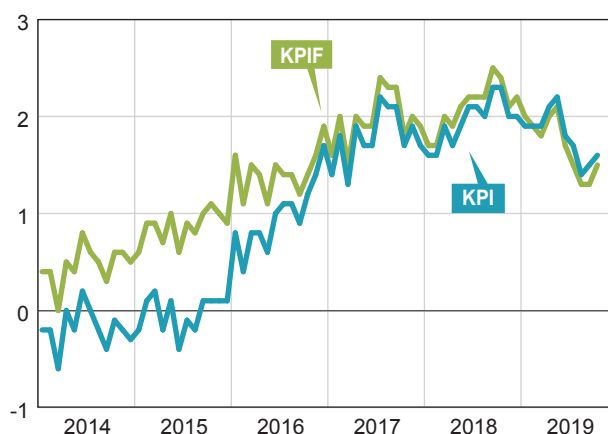
Källa: SCB:s konsumentprisindex

Stigande inflationstakt enligt KPIF

Inflationstakten enligt KPIF var 1,5 procent i oktober 2019, upp från 1,3 procent i september. KPIF var oförändrad från september till oktober. Inflationstakten enligt Konsumentprisindex (KPI) var 1,6 procent i oktober 2019, vilket är en ökning sedan september då den låg på 1,5 procent.

Inflationstakten

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

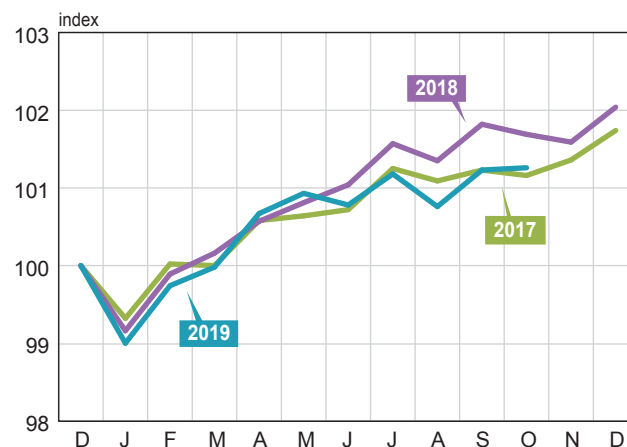
Högre elpriser i oktober

Konsumentprisindex (KPI) var oförändrad från september till oktober 2019. Under motsvarande period förra året, sjönk KPI med 0,1 procent.

Till månadsförändringen bidrog främst högre priser på el (1,4 procent) och transport (0,6 procent), som påverkade KPI uppåt med 0,1 procentenhet vardera. Uppgången motverkades främst av lägre priser för nyttjande av egna hem (-0,9 procent) och livsmedel (-0,5 procent), som var och en påverkade KPI nedåt med 0,1 procentenhet.

Konsumentprisernas utveckling

December föregående år=100

Ökade boendekostnader under året

Inflationstakten enligt KPI, det vill säga förändringen i KPI under de senaste 12 månaderna, var 1,6 procent i oktober 2019. Det är en ökning sedan september då inflationstakten var 1,5 procent.

Gruppen boende (2,1 procent) påverkade inflationstakten uppåt med 0,5 procentenheter, varav högre kostnader för nyttjande av egnahem (3,2 procent) och avgifter för hyres- och bostadsrättslägenheter (1,7 procent) bidrog med 0,2 procentenheter vardera. Prishöjningar på livsmedel och alkoholfria drycker (2,7 procent) och gruppen transport (2,6 procent) bidrog var och en med 0,4 procentenheter. Högre priser för restaurangbesök (3,4 procent) och diverse varor och tjänster (2,7 procent) bidrog uppåt med 0,2 procentenheter vardera.

Uppgången motverkades av prisindex för mobiltelefoner, som gick ned med -18,5 procent. Det påverkade inflations-takten nedåt med 0,2 procentenheter i oktober 2019.

Konsumentprisernas förändring

Oktober 2019

	Förändring från		Bidrag till förändring sedan okt 2018 ¹⁾
	Föregående månad	okt 2018	
Livsmedel och alkoholfria drycker	-0,5	2,7	0,4
Alkoholhaltiga drycker och tobak	0,0	1,9	0,1
Kläder och skor	0,2	-1,7	-0,1
Boende	-0,1	2,1	0,5
Inventarier och hushållsvaror	-0,4	0,9	0,1
Hälsa- och sjukvård	1,0	1,6	0,1
Transport	0,6	2,6	0,4
Post och telekommunikationer	0,5	-5,8	-0,2
Rekreation och kultur	0,0	0,5	0,1
Utbildning	0,0	2,8	0,0
Restauranger och logi	-0,1	3,0	0,2
Div varor och tjänster	-0,1	2,7	0,2
KPI totalt	0,0	1,6	1,6

1) Procentenheter

Inflationstakten enligt KPIF upp i oktober

KPIF (KPI med fast ränta) visar samma prisutveckling som KPI, men utan de direkta effekterna av en ändrad penningpolitik. KPIF är Riksbankens målvariabel för inflationsmålet. Efter två månader i rad med en KPIF-inflation på 1,3 procent steg inflationstakten till 1,5 procent i oktober.

KPIF exklusive energi (KPIF-XE) och KPIF med konstant skatt (KPIF-KS) är två andra mått på inflation som beräknas av SCB på uppdrag av Riksbanken. I KPIF-XE exkluderas energivaror från KPIF och i KPIF-KS konstanthålls de skatter och subventioner som är kopplade till produkterna i KPIF. Inflationstakten enligt KPIF-XE var 1,7 procent i oktober, vilket var en ökning från september då den låg på 1,6 procent. Inflationstakten enligt KPIF-KS ökade från 1,3 till 1,5 procent i oktober.

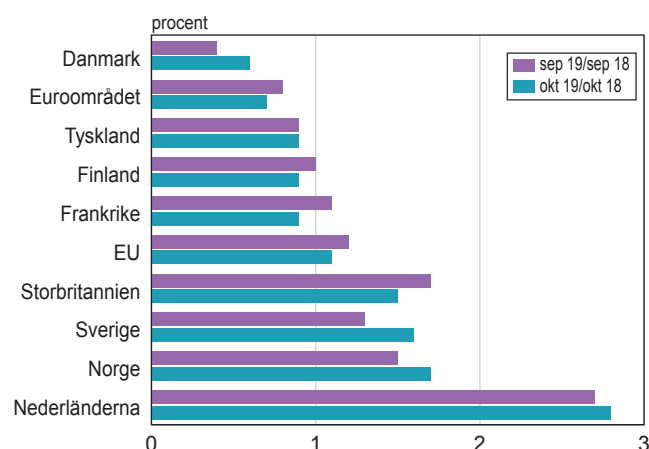
Lägre inflationstakt i EU

HIKP (harmoniserat index för konsumentpriser) beräknas av samtliga länder i EU. Måttet har en något mindre täckning jämfört med KPI och KPIF, främst på grund av

att delar av hushållens boendekostnader utelämnas. Enligt HIKP var inflationstakten i Sverige 1,6 procent i oktober. Det var en ökning med 0,3 procentenheter jämfört med september.

Inflationstakten i olika länder

EU-länder och Norge enligt HIKP

Inflationstakten i såväl EU som euroområdet sjönk med en tionedel i oktober. I EU28 låg den årliga ökningstakten av HIKP på 1,2 procent, medan inflationstakten i euroländerna uppgick till 0,7 procent i oktober. Inflationstakten sjönk i både Frankrike och Storbritannien medan den var oförändrad i Tyskland.

Priserna i producent-, export- och importleden

Senaste uppgift: oktober 2019

Källa: SCB:s producentprisindex

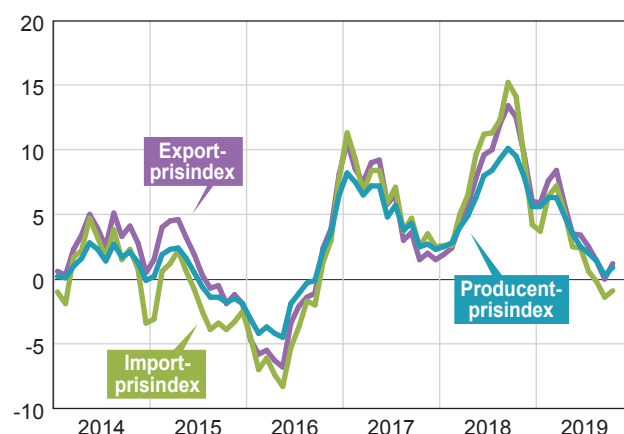
Marcus Sundgren Rydlöv

Årstakten ökar i producentled

Årstakten för producentprisindex var 0,9 procent i oktober (0,3 procent i september). Exportpriserna ökade med 1,2 procent mellan oktober 2018 och oktober 2019. På importmarknaden var årsförändringen -0,9 procent. Årstakten på hemmamarknaden och prisindex för inhemsk tillgång var 0,4 respektive -0,3 procent.

Export-, import- och producentprisindex

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Stigande exportpriser på fordon

På hemmamarknaden bidrog bland annat livsmedel, metaller och övriga maskiner till uppgången. De bidrog uppåt med 0,2 procentenheter vardera. Massa, vars årsutveckling uppgick till -20,5 procent, bidrog nedåt med 0,2 procentenheter. I oktober var årstakten för insamlingstjänster avseende icke-farligt avfall -13,1 procent, vilket bidrog nedåt med 0,3 procentenheter till den totala årstakten på hemmamarknaden.

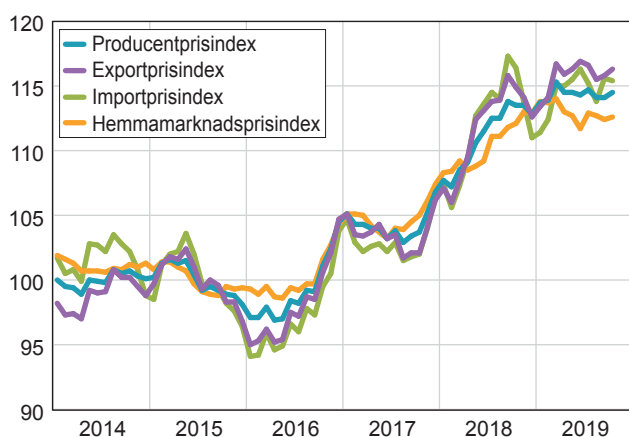
Några av de största bidragen till den totala årstakten på exportmarknaden kom från motorfordon, släpfordon och påhängsvagnar samt övriga maskiner, som bidrog uppåt med 0,7 procentenheter vardera. Årstakten för massa var -21,4 procent och bidrog nedåt med 0,5 procentenheter till totalen. Trä och varor av trä och kork bidrog nedåt med 0,3 procentenheter och årstakten var -10,0 procent.

Prisnedgångar på råolja, vars årstakt i oktober var -20,2 procent, gav det största negativa bidraget till den totala årstakten på importmarknaden och bidrog nedåt med 1,9 procentenheter. Årstakten för naturgas, förtätad till vätska eller i gasform var i oktober -49,6 procent och bidrog nedåt med 0,2 procentenheter. Nedgången motverkades bland annat av prisuppgångar på maskiner och motorfordon, släpfordon och påhängsvagnar, som bidrog uppåt med 0,6 respektive 0,5 procentenheter till totalen. Hållbarhetsbehandlat kött och köttprodukter, vars årstakt var 11,4 procent i oktober, bidrog uppåt med 0,1 procentenheter.

Priserna på elektricitet ökade den senaste månaden

Producentprisindex steg med 0,4 procent mellan september och oktober. På exportmarknaden ökade priserna med 0,4 procent och på hemmamarknaden var ökningen 0,2 procent. Under samma period sjönk priserna på importmarknaden med 0,2 procent. Prisindex för inhemsk tillgång, det vill säga en sammanvägning av hemmamarknads- och importprisindex, var oförändrat från september till oktober.

Prisindex i producent- och importled
Index 2015=100

På importmarknaden bidrog främst lägre priser på råolja till nedgången. Högre priser på övriga maskiner och elektricitet motverkade denna nedgång. Högre priser på elektricitet, motorfordon, släpfordon och påhängsvagnar

samt övriga maskiner bidrog främst till uppgången på exportmarknaden. Lägre priser på metaller bidrog nedåt. På hemmamarknaden stod elektricitet och fjärrvärme för de främsta bidragen till uppgången. Lägre priser på livsmedel och insamlingstjänster avseende icke-farligt avfall motverkade uppgången.

Jämfört med föregående månad har priserna på elektricitet ökat på samtliga marknader.

Något svagare krona

En förstärkning eller försvagning av kronan sänker respektive höjer export- och importpriserna mätt i svenska kronor. Enligt Tullverkets omräkningskurser för valutor från september till oktober försvagades den svenska kronan mot det brittiska pundet med 3,6 procent, mot den norska kronan och den amerikanska dollarn med 0,8 procent, mot euron med 0,3 procent och mot den danska kronan med 0,2 procent. Den svenska kronan har under det senaste året försvagats mot den amerikanska dollarn med 9,6 procent, mot det brittiska pundet med 3,5 procent och mot euron och den danska kronan med 3,4 respektive 3,3 procent. Kronan har under året stärkts mot den norska kronan med 0,3 procent.

Tjänsteprisindex

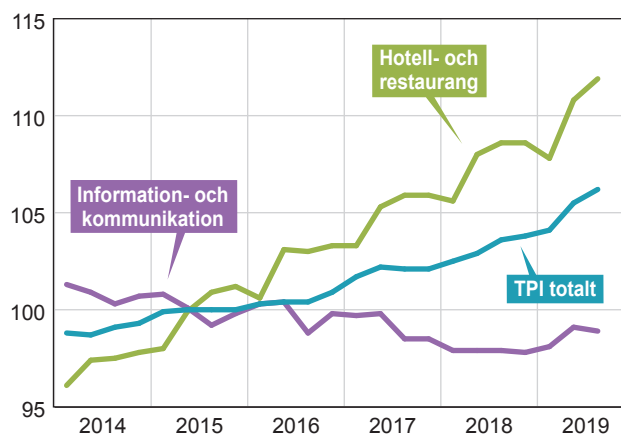
Senaste uppgift: tredje kvartalet 2019

Källa: SCB:s tjänsteprisindex

Fortsatt stigande tjänstepriser

Tjänsteprisindex steg med 0,7 procent från andra till tredje kvartalet 2019. Sedan tredje kvartalet 2018 har tjänstepriserna stigit med 2,5 procent. Motsvarande årstakt föregående kvartal var också 2,5 procent.

Tjänsteprisindex
Index 2015=100

Utvecklingen under det senaste kvartalet

Det främsta bidraget till kvartalsförändringen var researrangörstjänster som bidrog uppåt med 0,3 procentenheter. Havs- och kustsjöfart (godstrafik), konsulttjänster avseende företags organisation och andra stödtjänster till transport bidrog med 0,1 procentenhet vardera till uppgången. Trådlös telekommunikation bidrog med 0,1 procentenhet nedåt, vilket motverkade uppgången.

ARBETSMARKNAD

Sysselsättning och arbetslöshet

Senaste uppgift: oktober 2019

Källa: SCB:s arbetskraftsundersökningar

Sarah Baud

Kompletterande information avseende AKU oktober finns längre ned i texten.

Arbetskraften bestod av 5 468 000 personer

I oktober 2019 uppgick antalet personer i arbetskraften i åldern 15–74 år till 5 468 000, icke säsongrensade. Antalet män i arbetskraften uppgick till 2 870 000 och antalet kvinnor var 2 598 000. Det relativa arbetskraftstalet uppgick till 72,7 procent. Bland män var arbetskraftstalet 74,9 procent och bland kvinnor var det 70,3 procent.

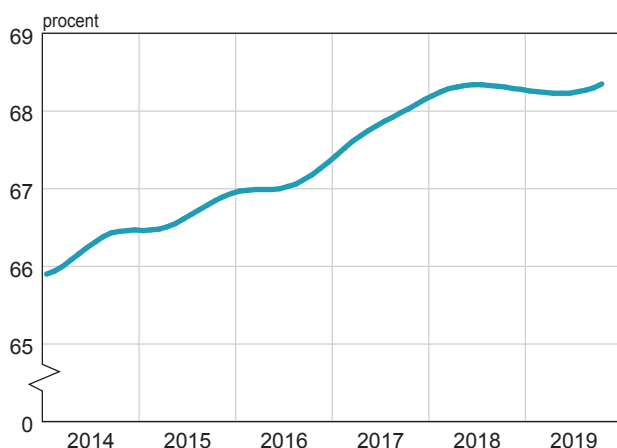
Säsongrensade och utjämnade data visar på en ökning av både antalet och andelen i arbetskraften jämfört med närliggande månader. Antalet i arbetskraften uppgick till 5 518 000 personer, vilket motsvarar ett arbetskraftstal på 73,4 procent.

Sysselsättningsgraden uppgick till 68,3 procent

Antalet sysselsatta i åldern 15–74 år uppgick till 5 138 000 i oktober 2019, icke säsongrensade. Antalet sysselsatta män uppgick till 2 696 000 personer och antalet sysselsatta kvinnor var 2 443 000. Sysselsättningsgraden uppgick till 68,3 procent. Bland män var sysselsättningsgraden 70,4 procent och bland kvinnor uppgick den till 66,1 procent.

Sysselsättningsgrad

Ålder 15–74 år. Sysselsatta som andel av befolkningen. Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

Enligt säsongrensade och utjämnade data uppgick antalet sysselsatta till 5 142 000, vilket är en ökning jämfört med närliggande månader. Sysselsättningsgraden var 68,4 procent, också det en ökning jämfört med månaderna innan.

Antalet anställda var 4 604 000 personer

I oktober 2019 uppgick antalet anställda till 4 604 000 enligt icke säsongrensade data. Bland män var antalet

anställda 2 304 000 och bland kvinnor var det 2 300 000. Antalet fast anställda uppgick till 3 876 000. Bland män var antalet fast anställda 1 982 000 och bland kvinnor uppgick det till 1 894 000.

Antalet tidsbegränsat anställda uppgick till 728 000 personer. Bland män var antalet tidsbegränsat anställda 322 000 och bland kvinnor var det 405 000.

Jämfört med närliggande månader visar säsongrensade och utjämnade data på en ökning av antalet fast anställda och på en minskning av antalet tidsbegränsat anställda.

Arbetade timmar

Det totala antalet arbetade timmar uppgick i oktober 2019 till i genomsnitt 175,1 miljoner per vecka enligt icke säsongrensade data. Säsongrensade och utjämnade data visar på en ökning av antalet arbetade timmar jämfört med närliggande månader och uppgick till i genomsnitt 154,1 miljoner timmar per vecka.

Arbetsmarknad						
	Sysselsatta, 1 000-tal		Arbetade timmar/ vecka, 10 000-tal		Arbetslösa 1 000-tal	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
jan	4 969	5 020	15 020	14 620	376	351
feb	5 039	5 030	16 570	16 500	337	397
mar	5 038	5 096	16 020	16 870	352	424
apr	5 043	5 105	16 550	15 790	366	370
maj	5 101	5 057	15 980	16 710	352	387
jun	5 197	5 249	15 830	15 080	403	407
jul	5 271	5 269	10 060	10 150	346	390
aug	5 143	5 166	13 300	13 040	329	380
sep	5 089	5 168	17 210	17 340	316	332
okt	5 095	5 138	17 680	17 510	308	330
nov	5 096		17 030		315	
dec	5 083		14 590		328	

Uppgifterna baserar sig på åldersindelningen i AKU, dvs. 15–74 år, och antal arbetslösa inkluderar heltidsstuderande som sökt och kunnat ta arbete.

Arbetslöshetstalet uppgick till 6,0 procent

I oktober 2019 uppgick antalet arbetslösa i åldern 15–74 år till 330 000, icke säsongrensade. Detta motsvarar ett arbetslöshetstal på 6,0 procent. Antalet arbetslösa kvinnor uppgick till 155 000 och antalet arbetslösa män var 174 000. Arbetslöshetstalet uppgick till 6,0 procent bland kvinnor och till 6,1 procent bland män.

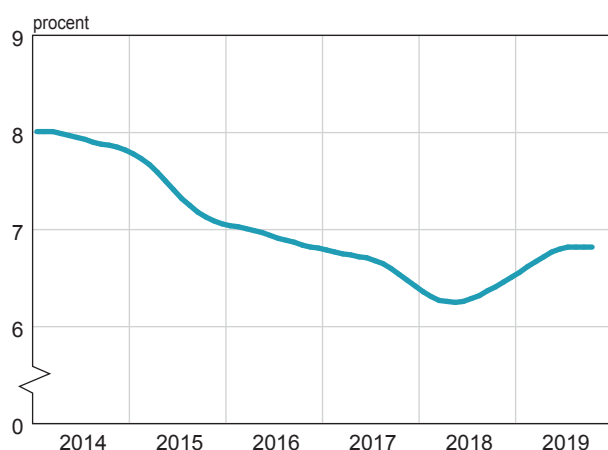
Antalet arbetslösa ungdomar i åldern 15–24 år uppgick till 102 000, vilket motsvarar ett arbetslöshetstal på 17,4 procent. Av de arbetslösa ungdomarna var 66 000 heltidsstuderande.

För personer i åldern 15–74 år visar säsongrensade och utjämnade data på små förändringar av antalet och andelen arbetslösa jämfört med närliggande månader. I oktober 2019 uppgick antalet arbetslösa till 376 000, vilket motsvarar ett arbetslöshetstal på 6,8 procent.

Bland ungdomar i åldern 15–24 år visar säsongrensade och utjämnade data på små förändringar av antalet och andelen arbetslösa jämfört med närliggande månader. Antalet uppgick till 125 000 personer, motsvarande ett arbetslöshetstal på 19,8 procent.

Relativ arbetslöshet

Ålder 15–74 år. Inkl. heltidsstuderande som sökt arbete.
Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

Kompletterande information avseende AKU

I samband med AKU oktober publicerar SCB reviderad statistik avseende Arbetskraftsundersökningarna (AKU) för perioden juli 2018–september 2019 där enbart halva urvalet används då brister i kvaliteten tidigare har identifierats. Statistiken för AKU oktober samt revideringarna baseras på den insamling som har gjorts av SCB:s datainsamlingsavdelning för att ge en så tillförlitlig beskrivning av arbetsmarknaden som möjligt. Att statistiken nu baseras på halva urvalet innebär däremot också att den blir mer osäker, särskilt på mer finfördelad nivå.

Osäkerhetstalen för nivåskattningarna blir större vilket betyder att intervallet som med 95 procents sannolikhet täcker, exempelvis, det verkliga antalet arbetslösa blir större.

Det medför också att jämförelser på ett års sikt påverkas. Med större osäkerhetstal krävs större skillnader mellan perioderna än tidigare för att det ska vara en säkerställd förändring.

Säsongrensade och utjämnade data påverkas också men inte i samma utsträckning som nivå- och förändrings-skattningarna då serierna grundas på skattningar från flera tidpunkter.

Ökning av inskrivna arbetslösa

Antalet inskrivna arbetslösa vid Arbetsförmedlingen, som utgörs av de öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, i åldern 16–64 år, uppgick i slutet av oktober till 358 000 personer. Det är 17 000 fler än för ett år sedan. Arbetslöshetsnivån var 7,1 procent, vilket är en ökning med 0,2 procentenheter jämfört med i fjol.

Antalet personer som fick ett arbete var 27 900, vilket var 9 100 färre än i oktober föregående år. Antalet varslade uppgick till 4 700 i oktober 2019, vilket är en ökning med 500 personer jämfört med motsvarande månad förra året.

Arbetskraftskostnader & löner

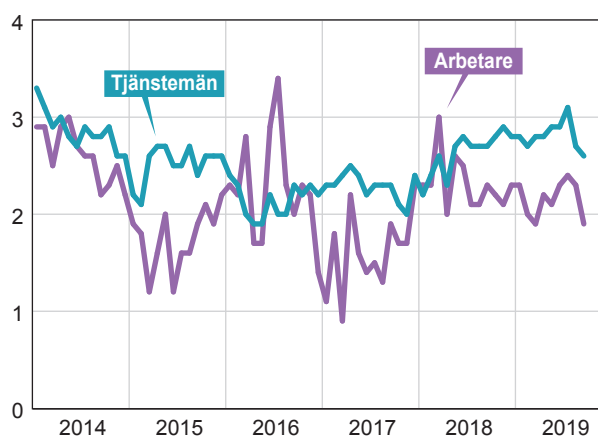
Senaste uppgift: september 2019

Källa: SCB:s arbetsmarknadsstatistik

Den preliminära genomsnittliga timlönen för arbetare var under september 2019 172,50 kronor exklusive övertidstillägg och 174,70 kronor inklusive övertidstillägg, vilket är en ökning med 1,9 respektive 1,7 procent jämfört med september 2018. Under september 2019 var den preliminära genomsnittliga månadslönen för tjänstemän 41 200 kronor exklusive rörliga tillägg och 41 940 kronor inklusive rörliga tillägg, vilket är en ökning med 2,7 respektive 2,6 procent jämfört med september 2018.

Löneutveckling inom den privata sektorn

Procentuell förändring från motsvarande månad föregående år

Arbetskostnaden för en arbetare inom utvinning av mineral och tillverkningsindustrin har för september 2019 beräknats till 310,14 kronor per timme, vilket ger ett arbetskostnadsindex på 131,2, en förändring med 1,8 procent jämfört med september 2018. Arbetskostnaden för en arbetare inom den privata sektorn totalt har för september 2019 beräknats till 288,24 kronor per timme och för tjänstemän inom den privata sektorn till 64 015 kr per månad. Detta ger ett arbetskostnadsindex för arbetare på 129,2, en ökning med 1,7 procent jämfört med september 2018. Motsvarande index för tjänstemän blir 134,7, en ökning med 2,3 procent jämfört med september 2018.

FINANSMARKNAD**Uppgång på börsen**

Stockholmsbörsen har haft en positiv utveckling under året. Förutom nedgångar i maj och i augusti har det varit plussiffror eller oförändrat varje månad under året. I november steg Affärsvärldens generalindex med 1,6 procent jämfört med utgången av oktober. Detta trots att oktober var en stark börs månad med en uppgång på 3,7 procent.

Aktiekurserna

Stockholmsbörsens generalindex, månadsgenomsnitt

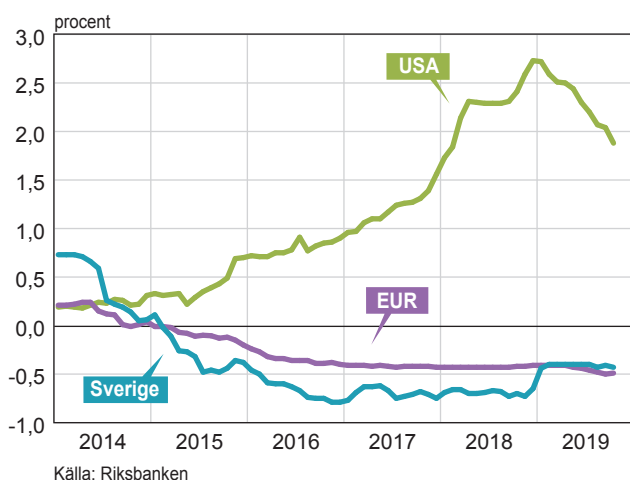
I New York var utvecklingen i november ännu starkare än i Stockholm. Dow Jones steg med 3,7 procent medan Nasdaqbörsen hade en uppgång på 4,5 procent. I Frankfurt var det också stigande kurser i november. DAX-index steg med 2,9 procent jämfört med sista oktober. I London återhämtades en del av nedgången i oktober då FTSE-index steg med 1,4 procent i november. I Asien var det en uppgång på Tokyobörsen medan index sjönk något i såväl Shanghai som Hongkong.

Korta räntorna närmast oförändrade

Det var relativt små ränterörelser i november vilket till viss del kan förklaras av att det inte kommit några nya penningpolitiska besked sedan slutet av oktober från varken Riksbanken, ECB eller Federal Reserve. Den svenska tremånadersräntan var i genomsnitt -0,47 procent i november, 4 punkter lägre än i oktober. I USA var den korta räntan i snitt 1,81 procent, vilket även det var en liten nedgång jämfört med oktober.

Korta räntor

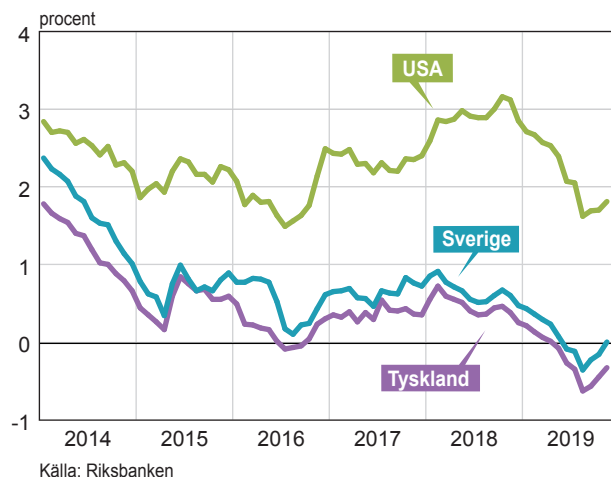
3 mån statsskuldväxlar (motsv), månadsgenomsnitt

Långa räntor steg

De långa räntorna har på nytt börjat vända uppåt efter en tid med nedgångar. I Sverige var räntan på en tioårig statsobligation i genomsnitt 0,00 procent i november. Det kan jämföras med snittet på -0,16 procent i oktober. Den tyska tioårsräntan steg också något men ligger kvar på negativt territorium. Den var i genomsnitt -0,33 procent i november. I USA steg långräntan från 1,70 till 1,81 procent.

Långa räntor

10-åriga statsobligationer, månadsgenomsnitt

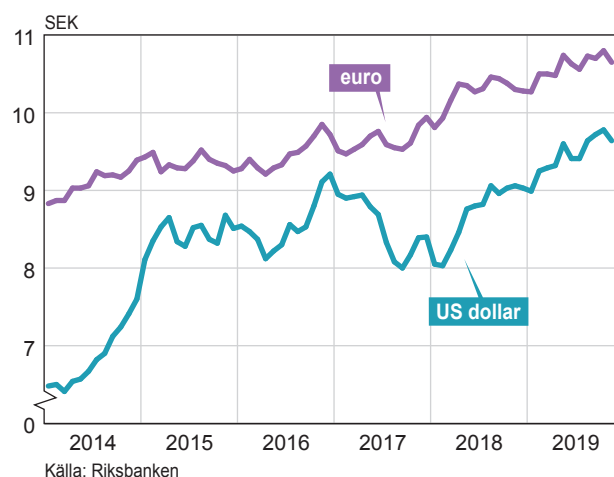
Starkare krona i november

I november stärktes den svenska kronan något efter att tidigare under året försvagats. En dollar blev 14 öre billigare då den handlades för i genomsnitt 9,64 kronor. På motsvarande sätt stärktes kronan mot euron med 15 öre till snittkursen 10,65 kronor.

Valutakurser

Svenska kronor i förhållande till dollar och euro.

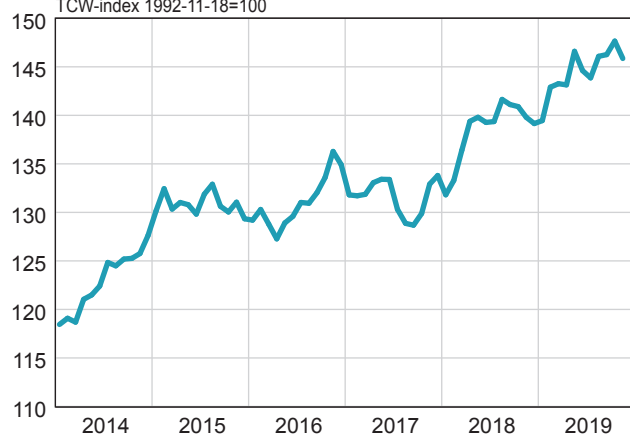
Månadsgenomsnitt

Valutakursindex för kronan

Månadsgenomsnitt

TCW-index 1992-11-18=100

Källa: Riksbanken

Utlåning till hushåll och företag

Senaste uppgift: oktober 2019

Källa: SCB:s finansmarknadsstatistik

Minskad tillväxttakt för hushållens lån i oktober

I oktober 2019 hade hushållens lån från monetära finansinstitut en årlig tillväxttakt på 4,8 procent, vilket innebär att tillväxttakten minskade med 0,2 procentenheter jämfört med september (reviderat).

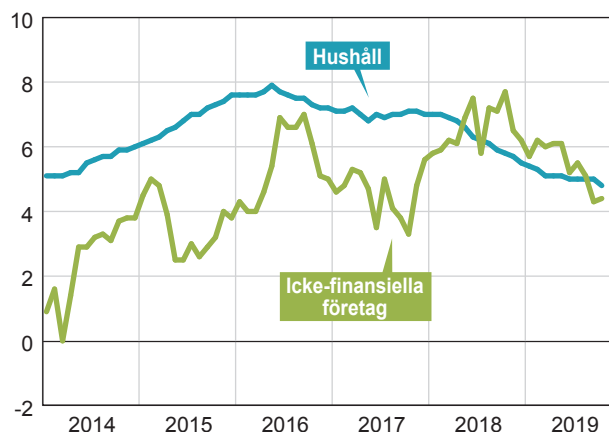
Totalt uppgick hushållens lån hos monetära finansinstitut (MFI) till 4 168 miljarder kronor i oktober. Det är en ökning med 11 miljarder jämfört med föregående månad och med 190 miljarder jämfört med motsvarande månad föregående år.

Bostadslånen utgjorde 82 procent av MFI:s totala utlåning till hushållen och uppgick i oktober till 3 413 miljarder. Det är en ökning med 10 miljarder jämfört med föregående månad, och en ökning med 155 miljarder jämfört med motsvarande månad föregående år. Bostadslånen hade en årlig tillväxttakt på 4,8 procent i oktober 2019.

Hushållens konsumtionslån hade en tillväxttakt på 7,2 procent i oktober. Det är en ökning med 0,4 procentenheter jämfört med september (reviderat). Tillväxttakten för hushållens konsumtionslån, vilken även påverkar tillväxttakten för hushållens totala lån, är reviderad tillbaka till december 2018 på grund av nya och uppdaterade uppgifter från uppgiftslämnare för perioden. Tillväxttakten för lån med övriga säkerheter var 4,0 procent i oktober, en minskning med 0,4 procentenheter jämfört med september. Totalt uppgick hushållens konsumtionskrediter och lån med övriga säkerheter till 242 respektive 513 miljarder i oktober 2019.

MFI:s utlåning

Årlig tillväxttakt, procent

Ökad tillväxttakt för företagens lån

I oktober 2019 var den årliga tillväxttakten för lån till icke-finansiella företag 4,4 procent, en ökning med 0,1 procentenhet jämfört med september. Totalt uppgick MFI:s utlåning till icke-finansiella företag till 2 408 miljarder kronor i oktober.

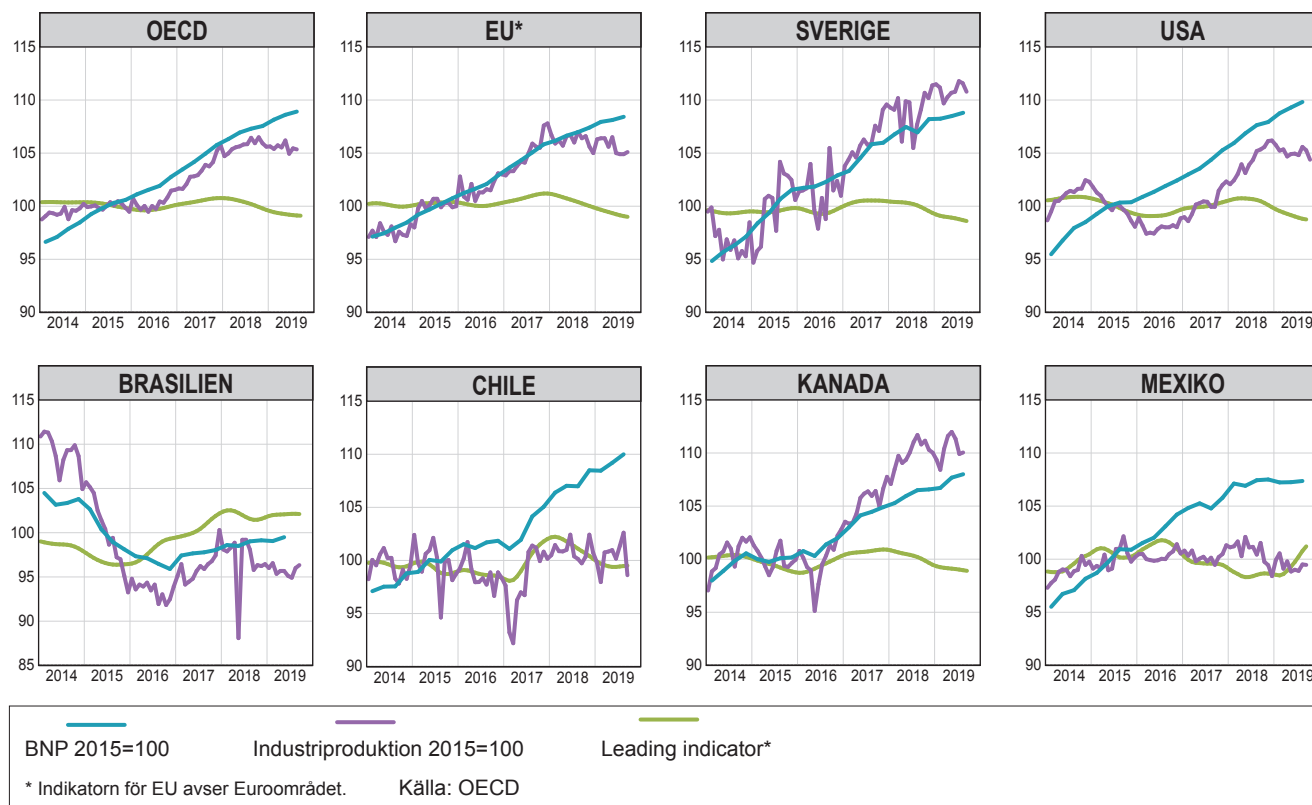
Utlåning till icke-finansiella företag med säkerhet i flerbostadshus, som är den vanligaste säkerheten, uppgick i oktober till 795 miljarder. Företagens blacolån uppgick till 425 miljarder och lån till bostadsrättsföreningar, som räknas till icke-finansiella företag, uppgick till 488 miljarder.

Ekonomisk statistik – december

	Datum	Avser period
Inregistrering av fordon	03	nov
Småhusbarometern	05	nov
Industrins orderingång	06	okt
Produktionsvärdeindex	06	okt
Hushållskonsumtion	10	okt
Konsumentprisindex	11	nov
Arbetskraftsundersökningen	12	nov
Finansräkenskaperna	19	kv 3
Producentprisindex	20	nov
Detaljhandelns försäljning	20	nov
Arbetskostnadsindex, privat sektor	20	okt
Export, import och handelsnetto	30	nov

INTERNATIONELL UTBLICK

Konjunkturindikatorer för några länder och områden

Tillväxten i världsekonomin har växlat ner den senaste tiden. Tredje kvartalet ökade BNP för EU28 med 0,3 procent, säsongrensad och jämfört med kvartalet innan. Det går att jämföra med den amerikanska ekonomin som under samma kvartal ökade med 0,5 procent. Den amerikanska ekonomin utvecklas med andra ord fortfarande i en hygglig takt, men även här finns tecken på att tillväxten gått in i en lugnare fas.

Den kanadensiska ekonomin växte i snabb takt från tredje kvartalet 2016 till andra kvartalet 2017. Sedan dess har ekonomin utvecklats i långsammare takt. Andra kvartalet i år noterades dock en starkare uppgång och BNP ökade med 0,9 procent, säsongrensad och jämfört med kvartalet innan. Tredje kvartalet dämpades tillväxten och BNP ökade med 0,3 procent. Den tilltagande BNP-tillväxten under 2016 sammanföll med en vändning uppåt för industriproduktionen. Efter några svagare år började produktionen öka i snabb takt och fortsatte uppåt fram till augusti i fjol. Därefter har utvecklingen inte varit lika stark. Den ledande indikatorn visar samtidigt på ett svagare läge. Indikatorn har sjunkit oavbrutet i nästan två år och noteringen i september låg klart under det historiska genomsnittet.

För Mexiko har den ekonomiska utvecklingen varit svag de senaste åren, inte minst under 2019. Efter nolltillväxt andra kvartalet i år ökade BNP med 0,1 procent tredje

kvartalet, säsongrensad. Första kvartalet var tillväxten till och med negativ. Efter några månader med nedgångar vände industriproduktionen upp i början av 2019 och ökade kraftigt under två månader i följd. Sedan mars i år pekar trenden återigen nedåt.

Brasilien har under flera år brottats med en svag ekonomisk tillväxt. Under första kvartalet 2015 och sju kvartal framåt krympte den brasilianska ekonomin. 2017 visade landet åter positiv tillväxt men utvecklingen har varit förhållandevis svag. Sedan 2017 har BNP i genomsnitt växt med 0,4 procent i kvartalstakt. Det är lägre än snittet för OECD-länderna. Den svaga BNP-tillväxten under perioden 2015–2016 inföll samtidigt som industriproduktionen i landet sjönk. Från slutet av 2014 och fram till början av 2016 minskade produktionen i snabb takt. Nedgången har därefter inte återhämtats.

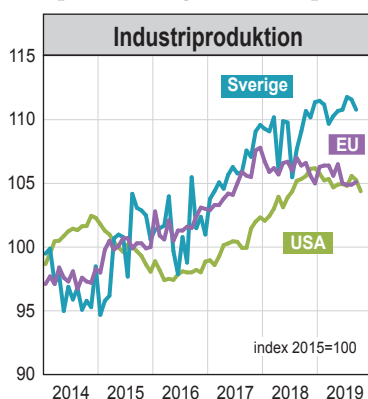
Den chilenska ekonomin visar däremot en förhållandevis stark utveckling. Efter nolltillväxt första kvartalet i år har BNP ökat med 0,7 procent andra respektive tredje kvartalet, säsongrensad och jämfört med kvartalet innan. Den senaste månaden har varit mycket turbulent i landet efter att stora demonstrationer brutit ut till följd av missnöjet med hur inkomsterna fördelas i landet. Om detta kommer att ha någon effekt på tillväxten för fjärde kvartalet är dock för tidigt att säga.

INTERNATIONELL UTBLICK

Industriproduktion

Industriproduktionen i EU har utvecklats svagt sedan början av förra året. Under 2018 planade produktionen ut och hittills i år pekar trenden till och med svagt nedåt. Jämfört med september i fjol är nedgången 1,2 procent för EU-området. Det största sänknet är framförallt den tyska industriproduktionen som minskat med 5,1 procent jämfört med september förra året. Även för den brittiska industrin har utvecklingen varit svag och i september var produktionen 1,4 procent lägre än samma månad i fjol.

Sedan februari i år har industriproduktionen i Danmark varannan månad växlat nedgångar med uppgångar. Svängningarna har också varit förhållandevis stora på månadsbasis. I september var utvecklingen positiv, och likaså på årsbasis med en ökning på drygt 4 procent. Norge visar en betydligt svagare utveckling och sedan oktober i fjol pekar kurvan brant nedåt. I september var produktionen 8,0 procent lägre än i september 2018. I Sverige var

produktionen 1,6 procent högre. Den amerikanska industriproduktionen ökade från början av 2016 och fram till slutet av 2018. Sedan dess har utvecklingen planat ut och i oktober i år var produktionen 1,1 procent lägre än samma månad förra året.

Industriproduktion

	Avser månad	Index 2015=100	Förändr. från föregående månad, %	Förändr. från motsv mån föreg år, %
EU	sep	105,1	0,2	-1,2
Danmark	sep	113,4	2,5	4,2
Finland	sep	114,2	-1,2	0,4
Frankrike	sep	102,9	0,3	0,1
Spanien	sep	106,3	-0,8	0,8
Storbritannien	sep	101,4	-0,2	-1,4
Sverige	sep	110,8	-0,7	1,6
Tyskland	sep	100,3	-1,3	-5,1
Norge	sep	93,1	-0,5	-8,0
USA	okt	104,4	-0,8	-1,1
Japan	sep	103,0	1,5	-0,3
OECD	aug	105,4	-0,1	-1,0

Källa: OECD

EU-barometern

EU-kommissionens konjunkturbarometer steg något i november i både euro- och EU-området. Indikatorn för euroområdet ökade med 0,5 enheter till 101,3. För EU var uppgången 0,9 enheter vilket innebar en tangering av det historiska genomsnittet normerat till 100. Stämningsslaget inom industrin var förhållandevis oförändrat i båda områdena, medan förbättrade omdömen inom detaljhandeln och bland hushållen bidrog uppåt. Bland de större ekonomierna noterade Storbritannien, Spanien, Frankrike och Tyskland uppgångar. Trots en relativt stor uppgång i Storbritannien ligger landets indikator en bra bit under det historiska genomsnittet och klart lägst bland EU:s medlemsländer. Sveriges indikator backade svagt och låg för tredje månaden i rad under 100.

Internationella ekonomiska indikatorer

		Danmark	Finland	Storbr.	Sverige	Tyskland	USA	EU ¹⁾	OECD
BNP ²⁾									
Förändr. föreg. kv.	%	0,3	0,7	0,3	0,3	0,1	0,5	0,3	0,3
Förändr. 4 kv.	%	2,2	2,2	1,0	1,6	0,5	2,1	1,3	1,6
Industriproduktion ³⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	2,5	-1,2	-0,2	-0,7	-1,3	-0,8	0,2	-0,1
Förändr. 12 mån.	%	4,2	0,4	-1,4	1,6	-5,1	-1,1	-1,2	-1,0
KPI ⁴⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	0,4	0,2	-0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
Förändr. 12 mån.	%	0,5	0,9	1,5	1,6	0,9	1,3	1,1	1,6
Arbetslöshet ⁵⁾	%	5,3	6,7	3,8	6,6	3,1	3,6	6,3	5,2
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Förändr. 12 månader	procentenheter	0,4	-0,3	-0,2	0,3	-0,2	-0,2	-0,4	0,0
Kort ränta ⁶⁾	%	-0,43	-0,41	0,78	-0,07	-0,41	1,98	-0,41	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,02	0,01	0,01	-0,05	0,01	-0,15	0,01	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	-0,12	-0,09	-0,03	0,41	-0,09	-0,48	-0,09	..
Lång ränta ⁷⁾	%	-0,59	-0,30	0,58	-0,23	-0,59	1,70	-0,07	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,01	0,05	0,09	0,13	-0,06	0,00	-0,05	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	-0,96	-0,96	-0,94	-0,83	-0,96	-1,45	-1,24	..

1) EU28 men för kort och lång ränta avses euroområdet 2) Tredje kvartalet 3) OECD augusti, USA oktober, övriga september 4) Harmoniserat konsumentprisindex (HKPI) för EU-länderna. OECD september, övriga oktober 5) Storbritannien augusti, OECD september, övriga oktober 6) Korta räntor avser 3-månaders interbankräntor enligt statistik från Eurostat. Oktober 7) USA oktober, övriga september

Källa: OECD, Eurostat

INTERNATIONELL UTBLICK

Dämpad europeisk tillväxt framöver

EU-kommissionen publicerade i november sin senaste prognos som gäller för perioden 2019–2021. Enligt prognosen kommer EU-områdets BNP att växa med 1,4 procent per år under denna period. Den europeiska ekonomin har gått in i en period av dämpad tillväxt som väntas bestå länge och det råder samtidigt låg inflation. Dessutom är yttre förhållanden betydligt mindre tillväxtfrämjande än de varit tidigare. Avmattningen gäller inte bara Europa utan även globalt. Det finns för närvarande stora osäkerhetsmoment i världen som kan ge avtryck på ekonomin, några exempel på det är handelskonflikten mellan USA och Kina, geopolitiska konflikter i Mellanöstern samt Brexit. Det finns också mycket som pekar på att tillverkningsindustrins svaga utveckling kommer att hålla i sig en tid framöver.

Arbetsmarknaden ser dock stark ut än så länge. Arbetslösheten är lägre än den var före finanskrisen och lönerna har vuxit stadigt. Den goda löneutvecklingen har, i kombination med historiskt låga räntor, bidragit till att den inhemska efterfrågan har utvecklats relativt hyggligt. Dessutom har vissa länder infört tillväxstimulerande skatteåtgärder. Dessa faktorer anses dock inte räcka till för att tillväxten ska bli högre än i år, då riskmomenten i världsekonomin tros dämpa tillväxten och inflationen framöver.

Prognos för BNP-utvecklingen

Procentuell förändring från föregående år

	2019	2020	2021
Frankrike	1,3	1,3	1,2
Italien	0,1	0,4	0,7
Spanien	1,9	1,5	1,4
Storbritannien	1,3	1,4	1,4
Sverige	1,1	1,0	1,4
Tyskland	0,4	1,0	1,0
Euroländerna	1,1	1,2	1,2
EU27	1,4	1,4	1,4
EU28	1,4	1,4	1,4
Världen	2,9	3,0	3,1

Källa: EU-kommissionen

Stora utmaningar för världsekonomin

Enligt prognosen kommer världsekonomin att växa med 2,9 procent i år och 3,0 respektive 3,1 procent de kommande två åren, vilket är under trend. Utöver faktorer som osäkerhet kring amerikansk handelspolitik och geopolitiska konflikter, så är det en rad strukturella faktorer som bedöms hämma tillväxten. Det handlar exempelvis om en åldrande befolkning, låg produktivitet, avmattningen i den kinesiska ekonomin, protektionistiska tendenser samt inverkan från klimatkrisen.

Världshandeln försvagades kraftigt under första halvåret i år och har inte återhämtat sig hittills. Förutom osäkerheten kring handelspolitiken så har industriproduktionen och investeringarna saktat in världen över, vilket sänker förväntningarna på en snabb ökning av världshandeln inom

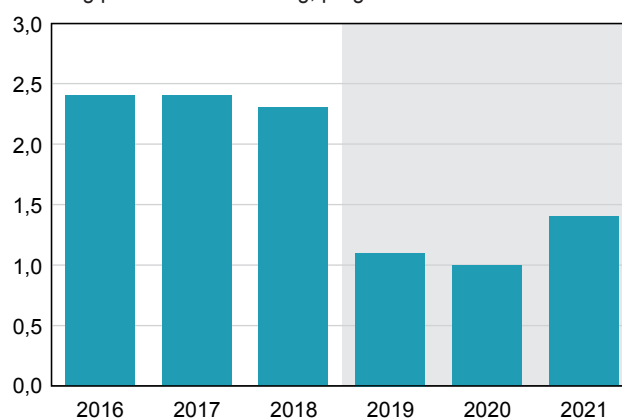
prognosperioden. Då flera europeiska länder i hög grad är beroende av handeln med omvärlden har euroområdet drabbats särskilt hårt av den svaga världshandeln och osäkerheten kring handelspolitiken.

Svag inhemska efterfrågan drar ner svensk tillväxt

EU-kommissionen har även tagit fram en prognos över Sveriges ekonomi för 2019–2021. Efter flera år av snabb tillväxt saktade den svenska ekonomin in rejält första halvåret i år. Enligt prognosen kommer BNP öka med 1,1 procent 2019, 1,0 procent 2020 och 1,4 procent 2021. Det är den inhemska efterfrågan som, främst genom betydande bostadsinvesteringar och en relativt hög hushållskonsumtion, legat bakom den snabba tillväxten de senaste åren. Den inhemska efterfrågan har dock dämpats rejält i år och beräknas vara svagt negativ 2019. Det är främst en markant nedgång i bostadsinvesteringarna som står för tillbakagången. Även hushållskonsumtionen bedöms bli lägre än åren innan bland annat till följd av ett ökat buffertsparande och ett sjunkande konsumentförtroende. Den inhemska efterfrågan väntas återhämta sig mot slutet av prognosperioden.

Svensk BNP-tillväxt

Årlig procentuell förändring, prognos för 2019–2021

Nettoexporten spås istället bli motorn i den svenska tillväxten och lämna positiva BNP-bidrag under hela prognosperioden, även om bidraget blir gradvis mindre framöver. Exporten har haft en god utveckling under 2018 och hittills under 2019, men spås försvagas till följd av långsammare tillväxt hos viktiga handelspartners. Det positiva bidraget från nettoexporten väntas istället främst komma från en kraftig nedgång i importen, som orsakas av en minskad inhemska efterfrågan.

Den svenska inflationen spås falla under prognosperioden. 2018 nådde HIKP-inflationen (harmoniserat index för konsumentpriser) 2,0 procent. Enligt prognosen sjunker den till 1,7 procent 2019, 1,5 procent 2020 och 1,6 procent 2021. Inhemsk aktivitet och måttliga löneökningar bedöms inte kunna pressa upp konsumentpriserna.

SVENSKA EKONOMISKA INDIKATORER

	Enhet	Basår	Senaste uppgift	Förändring i procent från		
				föreg. månad/ period	samma månad/ period föreg. år	
Ekonomi, allmänt						
BNP	volym	2015=100	3 kv	108,8 ¹⁾	0,3 ¹⁾	1,6
Fast bruttoinvestering	volym	2015=100	3 kv	113,7 ¹⁾	0,5 ¹⁾	0,0
Hushållens konsumtion	volym	2015=100	3 kv	107,4 ¹⁾	0,4 ¹⁾	1,6
Lägenheter, påbörjade, nya	1 000-tal		3 kv	9,8		-12
			1-3 kv	35,1		-10
Näringslivet						
Näringslivets produktion	volym	2015=100	sep	116,5	0 ¹⁾	1
			jan-sep	110,9		2
Industriproduktion	volym	2015=100	sep	121,9	0 ¹⁾	1
			jan-sep	111,5		2
Industrins orderingång	volym	2015=100	sep	112,6	0 ¹⁾	-2
			jan-sep	105,9		-1
Industrins kapacitetsutnyttjande	%		3 kv	91,4 ¹⁾	0,5 ¹⁾²⁾	0,4 ²⁾
Tjänsteproduktion	volym	2015=100	sep	116,9	-1	2
			jan-sep	111,1		2
Utrikeshandel						
Varuexport	mdr kr		okt	137,0	0 ¹⁾	1
			jan-okt	1 270,5		6
Varuimport	mdr kr		okt	141,0	0 ¹⁾	-3
			jan-okt	1 252,8		2
Handelsnetto	mdr kr		okt	-4,0		
			jan-okt	17,7		
Bytesbalans	mdr kr		2 kv	37,0		
			1-2 kv	96,1		
Konsumtion						
Detaljhandelns försäljning	volym	2015=100	okt	110,3 ¹⁾	0,2 ¹⁾	3,3
			jan-okt			2,5
Hushållens konsumtionsindikator	volym	2015=100	sep	109,8 ¹⁾	0,8 ¹⁾	3,7
			jan-sep			1,2
Personbilsregistreringar, nya	st		okt	30 493		26
			jan-okt	287 470		-9
Consumer Confidence Indicator ³⁾		medelv=100	nov	91,9 ⁴⁾	92,7 ⁴⁾	96,3 ⁴⁾
Priser						
Konsumentprisindex		1980=100	okt	336,0	0,0	1,6
Konsumentprisindex, fast ränta		1987=100	okt	219,8	0,0	1,5
Producentprisindex		2015=100	okt	114,5	0,4	0,9
Exportprisindex		2015=100	okt	116,3	0,4	1,2
Importprisindex		2015=100	okt	115,4	-0,2	-0,9
Prisindex för inhemsk tillgång		2015=100	okt	114,1	0,0	-0,3
Hemmamarknadsprisindex		2015=100	okt	112,6	0,2	0,4
Arbetsmarknad, löner						
Sysselsatta 15-74 år	1 000-tal		okt	5 138		0,8
Arbetslösa 15-74 år	1 000-tal		okt	330		6,9
därav heltidsstuderande	1 000-tal		okt	113		2,3
Arbetade timmar	10 000-tal		okt	17 510		-1,2
Lediga platser, nyanmälda	1 000-tal		okt	88		-13,4
Arbetskostnadsindex, industriarbetare		2008 jan=100	sep	131,2		1,8
Timlön, industriarbetare	kr		sep	187,0		1,7
Finansmarknad						
Utlåning till hushåll ⁵⁾	mdr kr		okt	4 168		4,8
Utlåning till icke-finansiella företag ⁵⁾	mdr kr		okt	2 408		4,4
Lång ränta, 10-åriga statsobligationer	%		nov	0,00	0,16 ²⁾	-0,60 ²⁾
Kort ränta, 3-mån statsskuldväxlar	%		nov	-0,47	-0,04 ²⁾	0,26 ²⁾
Statsskuldens månadsförändring	mdr kr		okt	-36,4		
Valutakurs, TCW-index	18 nov 1992=100		29 nov	144,0	-2,4	3,0

1) Säsongrensade tal 2) Procentenheter 3) Hushållens syn på den egna och den svenska ekonomin 4) Index för resp period 5) Från monetära finansinstitut

Utges av Statistiska centralbyrån, avd för nationalräkenskaper,
Box 24300, 104 51 STOCKHOLM
Tfn 010-479 40 00
Ansvarig utgivare: Elisabeth Hopkins
Redaktör: Jenny Lunneborg
Layout: Monica Andersson

Copyright SCB. Citera gärna, men uppge källa.

ISSN 1653-9435

URN:NBN:SE:SCB-2019-A06T11911_pdf (pdf)